БЎКА, ЎРТА ЧИРЧИҚ МЕХАНИЗАТОРЛАРИГА ОФАРИН

Бу районлар машина терими планини ошириб бажардилар. Бўка райони машина билан 30106 тонна, Ўрта Чирчиқ райони 24095 тонна пахта терди. Бекободлик, янгийўллик, юқоричирчиқлик механизаторлар, энди навбат сизларга! Пахтакор, вақт ғанимат, суръатни янада кучайтирайлик, планни тезроқ бажарайлик!

БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ ҲАМДА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 198. (3170). | Шанба, 9 октябрь 1965 йил. | Баҳоси 2 тийин.

ЯНА 1200 ТОННА

КПСС Марказий Комитети март Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошириш учун курашаётган Бўка районидаги 2-«Пискент» совхозининг коллективи катта ғалабани қўлга киритди. Ишчилар йиғим-теримни уюшқоқлик билан ташкил қилишиб, 25 иш кунида пахта тайёрлаш планини бажарганликлари ҳақида ғалаба рапорти беришди. Совхоз давлатга 5110 тонна аъло сортли «оқ олтин» сотди. Шуниси қувончлики, техникага ихлос қўйган ишчилар ҳосилнинг 60 процентини «зангори кема»лар ёрдами билан териб олдилар. Пахтани машинада териш юзасидан берилган план 137 процент қилиб бажарилди. Ҳосилни тез ва нобуд қилмай йиғиштириб олишда ўғлаб моҳир механизаторлар самарали меҳнат қилишиб, ўзларига юклатилган вазифани муваффақиятли бажардилар.

Даладаги ҳосилни йиғиштириб олишда Тошкент, Оҳангарон шаҳарларидаги техникум ва олий ўқув юртлари студентларининг ҳиссаси катта бўлди.

Ҳали совхоз далаларида ҳосил мўл. Совхоз коллективи КПСС XXIII съездини янгидан-янги ғалабалар билан кутиб олишга ҳаракат қилмоқда. Деҳқонлар шу йилнинг ўзида гектар бошига ҳосилдорликни 25 центнерданга етказиш ва пландан ташқари давлатга қўшимча 1200 тонна «оқ олтин» етказиб бериш учун курашмоқдалар.

ПАРТИЯ СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ КУТИБ ОЛАЙЛИК

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорлари бутун партиямизнинг, барча, коммунистлар ва миллионларча совет кишиларининг диққат-эътиборида турибди. 1966 йил 29 мартда Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIII съезди чақирилади. Бу хабар коммунистик қурилишнинг барча соҳаларида ишлаётган миллион-миллион кишилар қалбида янги туйғулар, ватанпарварлик ташаббуслари, ижодий изланишлар, қудратли ва ҳаётбахш тўлқинлар вужудга келтирмоқда.

Партиямизнинг навбатдаги съезди етти йиллик программанинг бажарилишига, халқимизнинг ижодий ва яратувчилик ишларига якун ясайди. Экономика, фан ва маданиятимизни ривожлантиришнинг асосий йўлларини кўрсатиб беради, совет кишилари ҳаётини янада фаровон қилиш соҳасида муҳим тадбирларни белгилайди. Партиямиз Марказий Комитети сентябрь Пленумининг қарорлари саноат экономикасини мустаҳкамлашга қаратилган бўлиб, бу тадбирларнинг муваффақиятли амалга оширилиши мамлакатимизда коммунизм қурилиши вазифаларини бажаришни тезлаштиради, социализм позициясини жаҳон миқёсида бундан ҳам мустаҳкамлашда катта восита бўлади.

Сентябрь Пленумининг қарорлари мамлакатимизда ижодий ва яратувчилик ишларини бениҳоя кучайтириб юборди. Саноат корхоналари, қурилишлар, колхоз, совхозларда, фан, маданият, хуллас халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида совет кишиларининг ғайрат-ташаббуси кун сайин янги куч ва қудрат билан жўш урмоқда. Партиямиз ўзининг XXIII съездига тайёрланар экан, хўжаликни бошқаришнинг форма ва методларини тобора ижодий ривожлантириб бормоқда, субъективизм ва волюнтаризм элементларидан тозаламоқда. Октябрь Пленумидан буён бир йил вақт ўтди. Бу давр мамлакатимиз ва партиямиз ҳаётида янги, олға томон ривожланиш, партия ҳаётида ленинча нормаларни тиклаш, мамлакатга раҳбарлик қилишда ленинча принципларни амалга ошириш даври бўлди. Партия органлари қурилишда ленинча ташкилий принциплар тикланди. Коммунистларнинг, кенг меҳнаткашлар оммасининг сиёсий активлиги бекиёс ўсди. Ноябрь ва март Пленумлари партия ҳаётида, совет кишилари фаолиятида алоҳида ўрин тутди. Март Пленуми қишлоқ хўжалигини янада ривожлантиришнинг программ йўлларини белгилаб берди. Партиямиз ва совет кишилари бу қарорларни амалга ошира бориб, қишлоқ хўжалигида катта муваффақиятларга эришмоқдалар.

Партия ташкилотларининг шу кундаги асосий вазифаси КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини изчиллик билан амалга ошириш ва уни барча коммунистлар, кенг меҳнаткашлар оммаси онгига етказишдан иборатдир. Шаҳар, район партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотлари Пленум қарорларини чуқур ва атрофлича ўрганишни ташкил этмоқдалар. Шу мақсадда йиғилишлар, лекция ва суҳбатлар, қисқа муддатли семинарлар ўтказилмоқда. Область партия комитети ҳузурида саноат корхоналари партия ташкилотлари ва раҳбарларининг, шаҳар ва район комитетларининг саноат билан шуғулланувчи секретарларининг семинари ўтказилмоқда. Жойларда олиб борилаётган оммавий-сиёсий ишларда партия, совет ва хўжалик раҳбарлари, план ва молия органларининг ходимлари, олимлар, пропагандистлар ва агитаторлар актив қатнашмоқдалар.

Областимизнинг барча фабрика ва заводларида, колхоз ва совхозларида, ўқув юртлари ва қурилишларда партиямизнинг XXIII съездини муносиб кутиб олиш юзасидан умумхалқ социалистик мусобақаси кенг авж олдириб юборилди. Шаҳар ва қишлоқлардан келаётган қувончли хабарлар, ғалаба рапортлари ҳар бир совет кишисининг қалбини чексиз севинчларга тўлдирмоқда. Областимизнинг бир неча колхоз ва совхозлари йиллик пахта тайёрлаш планини муддатидан олдин бажариб, мажбурият ҳисобига хирмон кўтармоқдалар. «Зангори кема»ларнинг азамат капитанлари қарийб 130 минг тоннага яқин «оқ олтин» тердилар. 315 минг тонналик улкан хирмонимиз бунёдга келмоқда. Яна бир неча кундан сўнг Тошкент пахтакорлари республикада биринчи бўлиб ғалаба рапорти бериш учун курашмоқдалар. Пешқадам Орджоникидзе районидан сўнг оққўрғонликлар, Ўрта Чирчиқ, Юқори Чирчиқ ва Бўка районининг пахтакорлари маррага етай деб қолдилар.

Саноат корхоналарининг ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари сентябрь Пленуми қарорларини амалга ошириш учун бел боғлаб ишга киришдилар. «Партиямиз XXIII съездини муносиб совғалар билан кутиб оламиз!». Бу шиор ҳамма ерда, барча совет кишилари қалбида жанговар шиор бўлиб жаранггламоқда. Областимиз саноатининг илғорлари октябрь ойида етти йиллик планнинг тўла бажарилганлиги ҳақида рапорт бериш учун курашмоқдалар. Чорвадорлар, сабзавотчилар, фан ва техника ходимлари, интеллигентлар, барча касб ва ҳунар эгалари унутилмас кунлар, катта вокеалар ҳаяжони билан яшамоқда.

Шу кунларда партия ташкилотлари ва коммунистларнинг роли ва масъулияти янада ошади. Саноат корхоналари бошланғич партия ташкилотларининг ҳуқуқлари кенгайтирилганлиги ва уларга катта мустакиллик яратиб берилганлиги муносабати билан саноат масалалари устида чуқур иш олиб боришлари, хўжаликни юритишда ленинча методларнинг тўғри қўлланилишини, меҳнаткашларнинг ғайрат ва ташаббусларини ҳар тарафлама ривожлантириш ва уларнинг саноатни бошқаришда актив иштирок этишларини таъминлашлари лозим. Партия ташкилотлари барча коммунистлар, саноат корхоналари ходимларини меҳнат унумдорлигини ошириш, давлат маблағларини иқтисод қилиш, ички имкониятлар ва резервлардан моҳирлик билан фойдаланиш, жонбозлик, ташаббус кўрсатиб ишлаш, ватанпарварлик руҳида тарбиялашлари керак.

КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорлари ва партиямизнинг XXIII съездига тайёргарлик областимиз меҳнаткашларининг сиёсий ва ижодий активлигини юксалтириб юборди. Саноат корхоналари, цехлар, бригадалар, минг-минглаб ишчилар ва инженер-техник ходимлар съезд олди вахтасида туриб ишламоқдалар. Партия съездини областимиз экономикасининг барча соҳаларида янги ғалабалар билан кутиб олайлик.

ТЕРИМ ИЛҒОРЛАРИ

Суратда: (юқоридан пастга) колхознинг илғор теримчиси Х. Қўчқорова, юқори ҳосилли бригаданинг бошлиғи Х. Сарибоев, илғор теримчи Ж. Сулаймонова ва пешқадам звено бошлиқларидан Х. Турсунбоев ўртоқлар.

Суратда: (чапдан ўнгга) колхоз партия ташкилотининг секретари Б. Султонов, бригада бошлиғи Р. Йўлдошев, колхоз раиси Ў. Жўраев пахта қуритувчилардан К. Мадатов ва К. Комилов ўртоқлар пахтанинг сифати ҳақида суҳбатлашмоқдалар.

А. Абалян фотолари.

ШЎРАЛИСОЙ ДУРДОНАСИ

Қишлоқ марказидаги ҳашаматли маданият саройида колхозчиларнинг умумий йиғилиши бошланди. Раислик қилувчи сукунат сақланган залга тикилиб бир нафас тўхтаб қолди ва ўзини босиб олгач, деди:

— Ҳурматли отахонимиз, жонкуяр раҳбаримиз марҳум Ҳамроқул Турсунқуловнинг хотираси учун...

У сўзини тугатмасданоқ залдагиларнинг ҳаммаси баравар ўринларидан қўзғолдилар, бошларини қуйи эгган ҳолда бир неча дақиқа сукут сақлаб турдилар.

Одамлар жойларига ўтиргандан кейин раислик қилувчи давом этди:

— Йиғилишимиздан мақсад колхозимизга раис сайлашлик. Кимда қандай таклиф бор.

Олдинги қаторда ўтирган мўйсафид ўрнидан аста қўзғалиб гап бошлади:

— Отанинг шогирди Ўсар Жўраевни раисликка сайласак...

Аввалига чекка-чеккадан «тўғри-тўғри» деган овозлар эшитилди, кейин бу овозларни гулдурос қарсак босиб кетди. Раислик қилувчи қўнғироқ чалиб одамларни тинчитди. Ўсар Жўраевнинг номзодини ўртага ташлади. Қўллар баланд кўтарилди. Яна қарсаклар чалинди.

Шундай қилиб Ҳамроқул Турсунқулов номли колхозга ўсмирлик чоғида яъни 1942 йилда отаси билан Юқори Чирчиқнинг Ковардан қишлоғидан шу қишлоққа келган, табелчилик, звено, бригада бошлиғи бўлиб пахтачиликда тажриба ортдирган, отаға бир неча йилдан бери ўринбосар бўлиб келган қирқ икки ёшли Ўсар Жўраев раис қилиб сайланди.

Унга сўз берилди. Бир қанча вақт гапиролмай турди. Ниҳоят бундай деди:

ҲАМРОҚУЛ ТУРСУНҚУЛОВ НОМЛИ КОЛХОЗ МАРРАГА ЕТДИ

— Ишончларингиз учун раҳмат, уни оқлашга ҳаракат қиламан.

Мана шундан бери икки ойдан ортиқроқ вақт ўтди. Колхозда ҳаёт, қайноқ меҳнат жараёни бир минут ҳам бўшашган эмас. Ҳамманинг диққат-эътибори «оқ олтин» бойлигимизни тезроқ йиғиб-териб олишга қаратилган.

Ўсар Жўраев билан Раҳимберди Йўлдошев бригадасининг хирмонида суҳбатлашиб ўтирибмиз. Гап шу бригада хусусида борарди. Бригада аъзолари 140 гектар ерда пахта етиштиришиб ҳозиргача ҳар гектаридан 30 центнердан ошириб ҳосил олганлар. Улар гектаридан олинадиган ҳосилни 45 центнерданга етказиш ҳаракатидалар. 60 ёшли уста пахтакор Хазратқул Сарибоев бошчилик қилаётган бригада аъзолари ҳам ҳосилдорликни 40 центнердан оширмоқчилар. Унинг укаси коммунист Ёқуб Сарибоев бригадаси ҳам планни эрта муддатда бажариб қўйди. Тошкентбой Темиров бригадаси эришган ютуқ ҳам кўпчиликни қувонтиради. Раҳмонберди Йўлдошев, Маматполвон Комоловлар бригадаси ҳам пахта тайёрлаш планини бултургидан анча илгари адо этдилар.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти сув камчил бўлган бу йилги шароитда сой-адр ерлардаги ғўзаларнинг қондириб суғорилишига алоҳида эътибор берди. Сувчилар иши кеча-кундуз назорат қилиб турилди. Сувчилар ҳам ўзларининг вазифаларига масъулиятни тўла ҳис қилган ҳолда қарадилар. Умарали Абдураҳмонов, Муҳаммад Очилов, Қосим Эгамов, Улуғбобо Далабоев, Бекназар ота Исмоилов каби моҳир кишилари суғорган далаларда ҳосил жуда мўл бўлди. Раис ана шу пайкалларни кўрсатиб, бундай деди.

— Иккинчи теримга тушганимизга ҳам беш-олти кун бўлди, қаранг пахтаси териб олинмаганга ўхшайди...

Дарҳақиқат ҳосил шунчалик кўп эдики, план тўлганига анча бўлганига қарамай бу ерда ишлаётган колхозчилар ва ёрдамчилар кунига 70—80 хатто 100 килограммдан пахта термоқдалар.

Механизаторлардан бошлиқ бўлган звенолар бу йил айниқса катта натижаларга эришганлигини, ишни шу усулда ташкил этиш пахтачиликни янада ривожлантиришда катта роль ўйнаши тўғрисида Ўсар Жўраев қониқиш билан сўзлайди. Тракторчилардан Омон Собиров, Муротали Турдимамедов, Исоқ Ҳусанов, Турсун Усмоналиев бошчилик қилган звенолар шу кунгача ҳар гектар ердан 28—32 центнердан «оқ олтин» йиғиб олдилар. Улар ҳосилдорликни 40—45 центнерданга етказиш йўлида фидокорлик билан меҳнат қилмоқдалар.

Йиғим-терим қизғин тус олган кунларда далаларда ўнта пахта териш машинаси ишлаб турди. Мамасидиқ Сирожиддинов, Ҳусанбой Холматов каби механизаторлар 40—45 тоннадан пахта тердилар. Халима Бўрашева, Улфат Жулобова, Ҳафиза Қўчқорова сингари ўнлаб чеварлар териб топширган пахта 7—8 тоннаданга тўғри келади.

Раис 6 октябрда колхознинг тузилганига 30 йил тўлганлигини айтиб қолди. 1935 йил 6 октябрь куни хувиллаб ётган Шўралисойда «Бирлашув» номи билан аталган колхоз тузилган эди. Ўша куни бу кичик хўжаликка Ҳамроқул Турсунқулов раис қилиб сайланган эди. Орадан ўтган 30 йил давомида ўша вақтдаги Шўралисой ўрнида шаҳар тусига кириб қолган обод ва кўркам қишлоқ, машъал хўжалик бунёдга келди.

Катта, донгдор хўжаликнинг ёш раҳбарлари — раиси Ўсар Жўраев, партия ташкилотининг секретари Бурхон Султонов ва бошқа активлари биринчи синовдан муваффақиятли ўтдилар. **Колхоз йиллик пахта тайёрлаш планини бултургидан 15 кун илгари шараф билан бажарди. Давлатга 3 минг 708 тонна пахта сотилди.** Яна минг тонна «оқ олтин» етказиб бериш мажбурияти олинди. Ана шунда 1400 гектар ернинг ҳар гектаридан олинган ҳосил, 33,9 центнерданга тўғри келади.

— Биз бу мажбуриятимизни ҳам сўзсиз адо этамиз, — дейди Ўсар Жўраев. Бу бизнинг КПСС XXIII съездига меҳнат совғамиз бўлади.

С. МАҲКАМОВ,
Янгийўл районидаги Ҳамроқул Турсунқулов номли колхоз.

ЮТУҚЛАРДАН МАҒРУРЛАНМАЙМИЗ

Колхозимиз деҳқонлари КПСС XXIII съездининг чақирилиши ҳақидаги хушхабарни зўр хурсандчилик билан кутиб олдилар. Ҳар бир колхозчи партиямизнинг бу тарихий съездини меҳнат ғалабалари билан нишонлаш учун ҳаракат қиляпти. Колхозчиларнинг бир ёқадан бош чиқариб ишлашлари орқасида 35 иш кунида план муваффақиятли бажарилди. Ҳар гектар ердан 26,1 центнердан хирмон кўтардик.

Колхозда партиямиз съезди шарафига социалистик мусобақа кенг қулоч ёймоқда. Биз даладаги ҳосилнинг ҳаммасини тўла йиғиштириб олиб, қўшимча равишда яна 300 тонна пахта сотамиз. Шундай қилиб 500 гектар ернинг ҳар гектаридан 32 центнердан хирмон кўтаришга қатъий бел боғладик.

Ҳ. ЭЛБУСИНОВ,
Орджоникидзе районидаги «Октябрь» колхозининг раиси.

У. ТЎЛАГАНОВ,
колхоз партия ташкилотининг секретари.

ҲУРМАТ ТАХТАСИ

Ўзбекистон КП область комитети ва область ижроия комитети давлатга пахта топшириш планини муддатидан илгари бажарган қуйидаги хўжаликларни область ҲУРМАТ ТАХТАСИГА ёзишга қарор қилдилар:

Бўка районидаги «ПАРТИЯ XX СЪЕЗДИ» КОЛХОЗИ (раиси М. ҲАЙИТБОЕВ, партия ташкилотининг секретари Б. АБДУРАҲМОНОВ, комсомол ташкилотининг секретари Э. ДУШАБОЕВ, бош агроном А. НОСИРХЎЖАЕВ, бош инженер Т. ҲАСАНОВ, бош бухгалтер Ғ. ОРТИҚБОЕВ ўртоқлар). Бу колхоз қўшимча 600 тонна пахта сотиш мажбуриятини олди.

Оққўрғон районидаги ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ (раиси КАН ИННОКЕНТИЙ, партия ташкилотининг секретари КОГАЙ КОНСТАНТИН, комсомол ташкилотининг секретари ПАК ГЕННАДИЙ, бош агроном ЛИ ВАСИЛИЙ, бош инженер ЛИ АЛЕКСЕЙ, бош бухгалтер КИМ ДИК ЧЕР ўртоқлар). Бу колхоз қўшимча 450 тонна пахта сотиш мажбуриятини олди.

Оққўрғон районидаги КАРЛ МАРКС НОМЛИ КОЛХОЗ (раиси ЮГАЙ ЯКОВ, партия ташкилотининг секретари А. ЖАНГАБОЕВ, комсомол ташкилотининг секретари У. ДАНАБОЕВ, бош агроном А. СУЛАЙМОНОВ, бош инженер М. БОБОҚУЛОВ, бош бухгалтер К. ЖУМОНОВ ўртоқлар). Бу колхоз пландан ташқари 600 тонна пахта сотиш мажбуриятини олди.

Бекобод районидаги ЛЕНИН НОМЛИ КОЛХОЗ (раиси Х. ҲАМРОҚУЛОВ, партия ташкилотининг секретари М. БЕГМАТОВ, комсомол ташкилотининг секретари Ф. РАСУЛЕВА, бош агроном А. ИСРОИЛОВ, бош инженер А. ЭГАМБЕРДИЕВ, бош бухгалтер А. ЭРКАБОЕВ ўртоқлар). Бу колхоз пландан ташқари 1200 тонна пахта сотиш мажбуриятини олди.

Бўка районидаги 2-«ПИСКЕНТ» СОВХОЗИ (директори А. ДЎСБЕКОВ, партия ташкилотининг секретари И. ПЎЛАТОВ, ишчилар комитетининг раиси А. СИНДОРОВ, комсомол ташкилотининг секретари З. ҚОДИРОВ, бош агроном И. ТОШПУЛАТОВ, бош инженер З. ХАМЗИН, бош бухгалтер А. БУРЯК ўртоқлар). Бу совхоз планга қўшимча 1200 тонна пахта сотиш мажбуриятини олди.

ПАРТИЯ-ХЎЖАЛИК АКТИВИ СЕМИНАРИ

Кеча Тошкент область партия комитетида областимиз партия-хўжалик активининг КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми иш якунларига бағишланган семинари бўлди. Семинарда шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, бошланғич партия ташкилотларининг секретарлари, саноат, қурилиш ва транспорт ташкилотларининг раҳбарлари иштирок этдилар. Пленум қатнашчиси область партия комитетининг биринчи секретари ўртоқ М. А. Абдураззоқов семинарда саноат ишлаб чиқаришни бошқаришнинг янги шароитларида область партия ташкилотлари олдида турган вазифалар ҳақида доклад қилди.

Тошкент халқ хўжалиги институти профессори Д. Эрлих, доцентлардан М. Шарифхўжаев ва Г. Габзалилов ўртоқлар планлаштиришни такомиллаштириш, корхоналар мустақиллигини ошириш ва иқтисодий стимуллар ҳамда ишлаб чиқаришни тармоқ принципи бўйича бошқаришнинг афзалликлари ҳақида доклад қилдилар.

315 минг тонна Тошкент пахтаси учун

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 8 ОКТЯБРГАЧА БУЛГАН МАЪЛУМОТ

(Планга нисбатан процент ҳисобида)

Районлар	Бир кунда	Мавсум бошидан бери	Шу жумладан бир кунда машина терими	Мавсум бошидан бери
ОРЖОНИКИДЗЕ	1,48	105,18	3,20	98,30
Оққўрғон	2.69	95,10	2,90	114,65
Ўрта Чирчиқ	2,31	94,81	2,08	100,39
Юқори Чирчиқ	2,54	93,71	3,87	99,83
Бўка	1,99	91,18	2,22	100,35
Калинин	2,67	87,77	2,50	59,50
Янгийўл	2,94	77,46	2,76	67,69
Бекобод	2,02	74,08	2,02	78,07
Область бўйича:	2,37	88,70	2,46	94,29

* * *

Республикамиз областларида 8 октябргача қуйидаги миқдорда пахта тайёрланди (планга нисбатан процент ҳисобида). Биринчиси — йиллик план, иккинчиси — машина терими; Қашқадарё — 81,60, 35,60; Бухоро — 75,79, 25,29; Фарғона — 75,10, 65,73; Сурхондарё — 73,73, 73,70; Самарқанд — 70,10, 48,94; Андижон — 66,75, 50,01; Хоразм — 63,95, 36,07; Қорақалпоғистон АССР — 58,22, 37,17; Сирдарё — 57,70, 72,99.

Ўзбекистон ССР бўйича бир кунда 2,03, мавсумда 70,30, машинада 59,19 процент пахта тайёрланди.

МЕХАНИК ПОДБОРШЧИКЛАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ КУПАЙМОҚДА

«Узбексельмаш» заводининг коллективи Октябрь олди вахтасида туриб, иш суръатини кучайтирмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ пландан ташқари ярим миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Ҳозирги вақтда механик пахта подборшчикларини етказиб беришни тезлаштиришга асосий эътибор берилмоқда. Ҳозирнинг ўзидаёқ совхоз ва колхозларга 843 машина сотилди. Бу машиналарнинг ҳар бири тўкилган пахтани теришда неча ўнлаб кишининг ишини бажаради. Механик подборшчиклар йиғиладиган цехда графикдан ошириб ясалган маҳсулот биринчи марта пайдо бўлди. Октябрь ойида пахтакор республикаларнинг далаларига 580 та механик подборшчик жўнатиш кўзда тутилади. Бу эса, сентябрь ойидагига нисбатан анча кўпдир. (ЎзТАГ).

ДАНИЯ БОШ МИНИСТРИ МОСКВАГА КЕЛДИ

Совет ҳукуматининг таклифига биноан, 7 октябрда Дания бош министри Отто Краг рафиқаси билан Москвага келди.

Дания ва Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида Дания ҳукуматининг бошлиғини А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров ва бошқа расмий кишилар кутиб олишди.

(ТАСС).

Партия комитетлари ишлаб чиқариш экономикасини чуқур ва пухта билишлари, пул маблағлари, моддий ва меҳнат ресурсларини тежаб-тергаб сарф қилиш учун қатъий курашни ташкил этишлари, бу курашни ҳақиқатан ҳам умумхалқ ишига айлантиришлари, кадрларни иқтисодий билимлар билан қуроллантиришлари, уларни саноат ишлаб чиқаришини яхшилаш учун иқтисодий воситалардан моҳирлик билан тўғри фойдаланишга ўргатишлари лозим.

(КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қароридан)

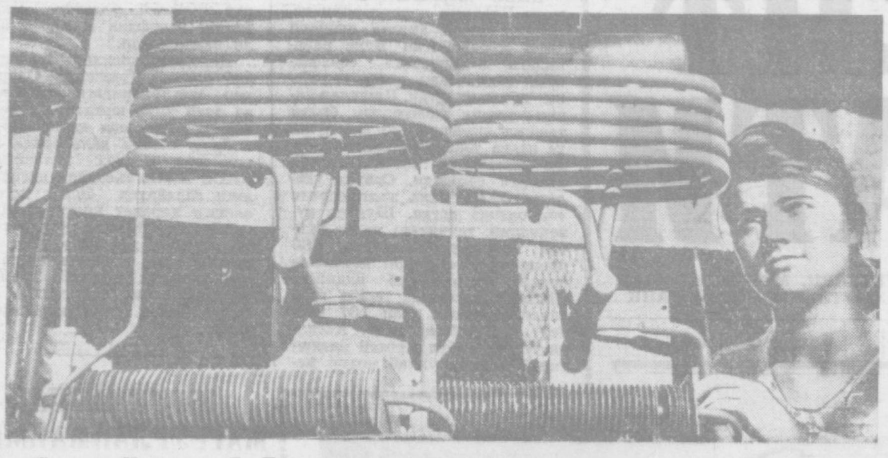

Татьяна Ивашченко В. Чкалов номли металл буюмлари заводининг ёш ходимларидан. У корхонада контролер бўлиб меҳнат қилаяпти. Татьяна ҳозирги кунда КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларига амал қилиб маҳсулот сифатини оширишга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшмоқда. Суратда: ўртоқ Т. Ивашченко навбатдаги агрегатлар сифатини кўздан кечираётир.

Л. Глауберзон фотоси.

ТЎҚИМАЧИЛАР МАМНУН

БИЗНИНГ ИНТЕРВЬЮ

Областимиз саноат корхоналари ишчилари, инженер-техник ходимлари КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини чин кўнгилдан маъқулламоқдалар. Пленум материаллари барча корхоналарда, ишчилар ўртасида кенг ўрганилмоқда. Кишилар ўз дилларидаги гап айтилганлигини қайд қилмоқдалар. Чиндан ҳам Пленум ҳужжатларида саноатимиз истиқболи режалари чизиб берилган. Ёрқин уфқлар кўзга аниқ кўриниб турибди. Энди планлаштиришдаги чалкашликлар барҳам топади, корхонанинг мустақиллиги, ишчининг моддий манфаатдорлиги яна ҳам ошади, ишлаб чиқаришни илмий жиҳатдан бошқаришга ўтилади.

Партиямиз Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми қарорлари корхонангизда қандай акс-садо беряпти? Мухбиримиз яқинда шундай савол билан Тошкент тўқимачилик комбинати бош инженерининг ўринбосари А. Турков ва план бўлими бошлиғи В. Федоряк ўртоқларга мурожаат қилди. Қуйида биз Пленум материаллари юзасидан улар билдирган фикрларни эълон қиляпмиз.

А. ТУРКОВ: — Сўнгги пайтларда енгил саноат тармоғига ҳақиқатан ҳам кам эътибор бериладиган бўлиб қолган эди. Лекин чуқурроқ қарасангиз, енгил саноат маҳсулотлари деҳқонга ҳам, олимга ҳам, ишчининг ўзига ҳам керак. КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленумида енгил саноат корхоналарини юксалтиришга эътиборни кучайтириш зарурлиги таъкидланди. Бу корхоналарда тайёрланаётган маҳсулотларнинг сифатини ошириш, таннархини арзонлаштириш лозимлиги уқтирилди. Пленумдаги гаплар бевосита бизларга ҳам тегишлидир.

Меҳнат унумдорлигини оширишда, эл дидига мос тушадиган жозибали газламалар тайёрлашда ишчининг моддий манфаатдорлигини ўстириш катта аҳамият касб этади. Биз бундан буён алоҳида мукофотлар фонди ажратишни мўлжаллаяпмиз. Бир сўмлик маҳсулот тайёрлаш учун қанчалик кам хомашё сарфланса, корхона учун тушадиган фойда шунчалик кўп бўлади. Ишчиларимиз шуни пухта уқмоқдалар. Корхонамизда ўз ишларига сидқидилдан қараётган, фақат аъло сифатли газламалар ишлаб чиқаришга бел боғлаган тўқувчилар оз эмас. Ёшлар ҳам ўз устозларидан қолишмай ғайрат ва шижоат кўрсатишмоқда. Битта мисол келтираман. Маъсуда Кашапова учинчи фабриканинг қайта тараш цехига ишга келганига ҳозир икки йилча бўлиб қолди. Ёш ишчи қисқа вақт ичида мастерлар ёрдамида агрегатларни бошқаришни пухта ўрганиб олди. Мана энди у газлама учун керакли бўлган хом сурп ишлаб чиқаришда барчага намуна бўлмоқда. Маъсуданинг ихтиёрида ҳозир хом сурп ишлаб чиқарадиган иккита машина бор. Агрегатлари бир меёрда гувилламоқда. Ойлик топшириқларни эса доимо ортиғи билан адо этаяпти.

Шундай илғорларни рағбатлантириб туриш ғоятда яхши. Тез ва соз ишлашдан манфаатдор бўлган кишида ғайрат ва шижоат ортаверади. Моддий манфаатдорликни намунали йўлга қўйиш корхонада ишчилар қўнимсизлигига барҳам беради.

В. ФЕДОРЯК: — Партиямиз Марказий Комитетининг бўлиб ўтган Пленумида пишиб етилган ҳаётий проблема ҳал этилди. План бўлимининг иши ўзига етарли даражада машаққатли. Бунинг устига халқ хўжалиги кенгаши ва тўқимачилик саноати бошқармасидаги ўртоқлар планларимизга тузатишлар киритавериб жонига қўйишмас эди. Шу йилнинг ўзида комбинат плани турлар бўйича бир неча бор янгиланди. Ҳар бир ярмарка бўлган пайтда — йилнинг бошими, ўртасими, охирими, бу билан ҳеч кимнинг иши йўқ — зиммамизга янги хил маҳсулот ишлаб чиқариш топширилади. Бу ишни бажаришнинг ўзи бўладими?!

Яқиндан бери бизда планлаштиришнинг янги қоидаларига амал қилинаётир. Корхонамиз заказчи фабрикалар билан бевосита алоқа ўрнатган. Улар ҳозирча олтитагина. Ишнинг бошланиши ёмон эмас. Пойтахтимиздаги 1-пойафзал фабрикаси, «Қизил тонг» тикув фабрикаси, Тожикистон, Қирғизистон, Туркманистон республикаларидаги бир қатор тикув корхоналари вакиллари бевосита комбинатимизда бўлиб, қайси маҳсулотга аҳоли талаби катта, қай бирига кам — шуларни бизга билдиришади. Сўнг корхонамизда улар заказн бўйича маҳсулотлар тайёрланади. Тузилган шартномаларда ишлаб чиқарилиши лозим бўлган газламаларнинг ассортименти, сорти, қандай гул босилиши аниқ кўрсатилган бўлади. Бундай методда ишлаш бизга ҳам, заказчига ҳам фойда келтирмоқда.

Коллективимиз Пленум қарорларидан руҳланган ҳолда белни маҳкам боғлаб, ишга киришди. Барчанинг дилида бир ният — партиямиз Марказий Комитети Пленуми белгилаган тадбирларни тез амалга ошириш ва КПСС XXIII съездини меҳнатда улкан ғалабаларни қўлга киритган ҳолда кутиб олиш ҳисси жавлон ураяпти.

ПРОГРЕССИВ МЕТОД САМАРАЛАРИ

Корхонамиз цехларининг қай бирига кирманг, ҳаммани иш устида кўрасиз. КПСС Марказий Комитетининг сентябрь Пленуми машинасозлар олдига ҳам улкан вазифалар қўйган. Бундан буён прогрессив методларни ишлаб чиқаришга тезроқ жорий этишимиз, ишни пухта планлаштиришимиз ва янги кувватларни муддатидан олдин фойдаланишга тахт этишимиз керак.

Пленум материалларида уқтирилганидек, меҳнат унумдорлигини оширишда, маҳсулот сифатини яхшилашда прогрессив методлар айниқса қўл келади. Бу гапда жон бор. Мана, бир неча ойдирки, корхонамизда Новочеркасск машинасозлари методи кенг қўлланилмоқда. Ишлаб чиқаришнинг бу усули катта наф етказаяпти бизга. Узоққа бормай, темирчилик-пресслаш цехидаги ўсишни гапиралойлик.

Цехимиз корхонада тайёрланаётган маҳсулотнинг 30 процентини ишлаб чиқаради. Цех партия, касаба союз ва комсомол ташкилотлари аъзолари ўзаро маслаҳатлашиб, ишлаб чиқаришни узлуксиз оператив планлаштиришга қарор қилдилар. Бу ишга олдиндан пухта тайёргарлик кўрдик. Участкалар, станоклар атрофлари тартибга келтирилди. Меҳнат маданияти оширилди. Сўнг икки марта партия йиғилиши ўтказилди. Ишни нимадан бошлаш керак, қандай олиб бориш лозим — шуларни ўзаро маслаҳатлашиб олдик.

Ҳозирги кунда янги метод асосида бинойидек меҳнат қиляпмиз. Илғор, прогрессив усул цехимиз шуҳратига шуҳрат қўшди. Энди ҳар бир ишчи ўз зиммасидаги вазифани пухта билади. Ташкил этилган картотекаларда ишчи тайёрлаши лозим бўлган деталь, бажариши керак бўлган операциялар қайд қилинган. Ишчи мастерни кутиб ўтирмай смена бошланиши билан тўғридан-тўғри деталь ясашга киришаверади. Цехимиз мастерлари илғарилари ўз вақтларини ишчига иш тақсимлаб бериш ва ишнинг бориши устидан назорат қилиш билан ўтказар эди. Кишиларни тарбиялаш, ёшларга ҳунар ўргатиш учун эса ҳар доим ҳам вақт топилавермас эди. Энди-чи? Вақтимиз кўп. Асосий эътиборни ишчилар ўртасида оммавий-сиёсий ишлар олиб боришга, ёшларни тарбиялашга қаратмоқдамиз.

1964 йилнинг дастлабки беш ойидаги иш якунлари ҳали-ҳали ёдимда. Ўшанда 11467 сўмлик маҳсулот бракка чиқиб кетган эди. Маҳсулот таннархини арзонлаштириш бўйича ҳеч қандай фойда кўрмагандик. Бу йил эса иш кўрсаткичлари бошқача. Брак йўқ даражада. Маҳсулотимиз сифати яхши. Таннархнинг арзонлашгани эвазига шу йилнинг фақат дастлабки беш ойи давомида 20600 сўмлик иқтисодий фойда кўрдик.

Ишлаб чиқаришни узлуксиз оператив планлаштириш методи корхонамиздаги бошқа цехларда ҳам кенг қўлланиляпти. Шу янгилик эвазига корхонамизда ўтган саккиз ой давомида қишлоқ хўжалик машиналари ишлаб чиқариш 1964 йилнинг шу давридагига нисбатан 23 процентга кўпайди. Ялпи маҳсулот плани ҳам ортиғи билан адо этилди.

Шуни ҳам таъкидлаб ўтиш керакки, эришилган бундай муваффақиятлар билан бир қаторда ҳали корхонамизда кўпгина камчиликлар ҳам мавжуд. Ишлаб чиқаришдаги кемтиклар ҳали тўла тугатилганича йўқ. Ҳаракатдаги агрегатларимиз узоққа чидамаяпти. Ремонт сифатсиз бўлмоқда. Корхона партия комитети механиклар, энергетиклар хизмати устидан пухта контроллик ўрнатмаган.

Коллективимиз КПСС Марказий Комитети сентябрь Пленуми қарорларини кунт билан ўрганиб чиқди. Бундан буён прогрессив методларга бепарво қараш мумкин эмас. Дўстларимиз эришган ютуқлар, тажрибалар биз учун дастур бўлмоғи лозим. Шундагина ишимиз суръатига суръат қўшилаверади.

П. АБЛАМОНОВ,
«Чирчиксельмаш» заводи темирчилик-пресслаш цехи мастери.

НАЗАРИЙ БИЛИМИМИЗНИ ОШИРАМИЗ

Партия коммунистларни ғоявий чиниқтиришга, уларнинг билимини, онгини оширишга ҳамма вақт катта аҳамият бериб келмоқда. Ленин васиятларига амал қилиб, революцион назарияни ҳамма вақт юқори қўйиш, ана шу назарияни пропаганда қилиш совет жамиятининг меҳнаткашларида илмий дунёқарашни шакллантиради. Бунда партия сиёсий ўқуви катта роль ўйнайди.

Бу йил партия ўқуви системасига кўпгина янгиликлар киритилди. Гап шундаки, коммунистлар ва партиясиз активлар муайян давр мобайнида марксча-ленинча назариянинг таркибий қисмлари — фалсафани, сиёсий иқтисодни ва илмий коммунизм асосларини чуқур, ҳар тарафлама эгаллаб олиш, КПСС тарихини пухта ўрганиш учун ҳамма шарт-шароитларга эга бўлишлари керак.

Партия маорифи системасига одамларни мумкин қадар кўпроқ жалб этиб, асосан тўгараклар тузиб, уларда машғулотларни йўлга қўйиш, афтидан, яхши натижа бермади. Бу партия маорифи соҳасида кўпроқ юзакичиликка олиб келди. Жойларда сиёсий ўқувнинг савияси анча пасайиб қолди.

Умумий маълумоти паст бўлган коммунистларнинг кечки мактабларда ўз билимларини оширишини тавсия қилиш ўрнига улар ҳам ўрта ва олий маълумотлилар билан бир қаторда тўгарак машғулотларига жалб қилиб келинди.

Ўтган ўқув йилига якун ясар эканмиз, биз жиддий хулоса чиқариб олдик: сиёсий маориф системасида ўқувни уюштиришда юзакичиликка йўл қўйиш, айниқса, хавфлидир. Сиёсий ўқувни ҳар бир кишининг билим даражаси, умумий ва назарий тайёргарлигини ҳисобга олган ҳолда ташкил этиш фойдали бўлади.

Бизнинг совхозда марказий участкадан ташқари 8 та бўлим бор. Ана шуларни ҳисобга олиб, биз ҳаммаси бўлиб 12 та бошланғич сиёсий мактаб ташкил этдик. Бу мактабларда ўқиш учун сиёсий адабиётларни мутолаа қилишда ҳали етарли кўникма ҳосил қилмаган, марксча-ленинча назарияни чуқур ўрганишга етарли тайёргарлиги бўлмаган коммунистлар ва партиясизлар жалб этилади. Улар икки йил мобайнида (ҳар йили 64 соатлик программа бўйича) марксча-ленинча назарияни эгаллашлари ҳамда социализм ва коммунизм қуриш практикаси, Коммунистик партия ва Совет давлати тарихининг асосий босқичларига доир билимларнинг зарур минимумига эга бўлишлари, КПССнинг ички ва ташқи сиёсатига оид масалаларни тўғри тушунишни ўрганишлари зарур.

Сиёсий мактабларнинг машғулотларида ўқувчиларни совхоз ишлаб чиқариши экономикасига оид масалалар билан ҳам таништириб бориш кўзда тутилади. Бошланғич сиёсий мактабларда ўқиш учун асосан беш-саккиз синф маълумотига эга бўлган звено бошлиқлари, чорвадорлар, механизаторлар жалб этилган.

Мактабларда машғулотларни олиб бориш И. Ортиқов, З. Д. Куделина, Х. Мирраҳимов, И. Ф. Потапов, Н. Бобоев, А. Тўрабеков сингари тажрибали пропагандистлар зиммасига юклатилди.

ПАРТИЯ СИЁСИЙ ЎҚУВИ ОЛДИДАН

Шунингдек, совхознинг марказий бўлимида марксизм-ленинизм асослари мактаби ташкил этилди. Бу мактабда ўқиш учун ўрта, тўлиқсиз олий маълумотга эга бўлган коммунистлар, комсомол аъзолари ва партиясизлардан 56 киши қатнайди. Улар ҳар йили 64 соатдан дарс олиб, тўрт йил мобайнида фалсафа, сиёсий иқтисод, илмий коммунизм асослари, КПСС тарихи ва партиявий иш масалаларини ўрганадилар.

Бу мактабнинг раҳбарлари қилиб тасдиқланган И. Ортиқов, П. Цой, Н. Б. Файзова, А. А. Намўртоқлар олдида ўқувчиларни сиёсий адабиётлар устида мустақил ишлашга, ижтимоий ҳаёт воқеаларига тўғри баҳо бериш ва бу воқеаларни тўғри умумлаштира билишга кунт билан ўргатиш вазифаси турибди. Ана шунда ҳар бир тингловчи сиёсий агитация юргазиш соҳасида ўзида маълум бир кўникма ҳосил этиши аниқ.

Ҳозирги пайтда қишлоқ учун малакали мутахассислар, ғоявий чиниққан кадрлар кўплаб талаб қилинмоқда. Шунинг учун совхоз дирекцияси ва партия комитети ёшларнинг умумий билим даражасини ошириш масаласига, айниқса, катта эътибор бермоқда. Биз ўрта маълумотга эга бўлмаган ёшларнинг ҳаммасини бу йил кечки қишлоқ ёшлари мактабига жалб этишни олдимизга муҳим вазифа қилиб қўйдик.

Совхоз партия комитети ҳузурида жамоатчилик асосида ишлайдиган сиёсий маориф кабинети тузилган. Бу кабинет пропагандистлар ва сиёсий мактаб тингловчиларига назарий ва амалий ёрдам кўрсатиб туради. Кабинетга мактаб директори Х. Юсупов раҳбарлик қилмоқда. Маориф кабинети ҳузурида методик совет ва консультантлар группаси тузилган бўлиб, ҳар бир консультант ҳафтанинг маълум бир кунида навбатчилик қилади.

Совхозимизда партия ўқуви системасида ҳаммаси бўлиб 176 коммунист ва 168 партиясиз актив ўқийди. Булар асосан ўз сиёсий билимларини оширишга астойдил қизиқаётган кишилардир.

Совхоз партия комитети пропагандистлар танлаш ва уларни жой-жойига қўйиш масаласига алоҳида эътибор бермоқда. Негаки, сиёсий ўқишнинг мазмунли ўтиши, тингловчиларнинг ўтилган темани чуқур ўзлаштира олишлари асосан пропагандистларнинг маҳоратига боғлиқ. Партия комитетининг мажлисида тасдиқдан ўтказилган пропагандистларнинг ҳаммаси бу талабларга жавоб бера оладиган кишилардир.

Совхозимизда партия ўқувини такомиллаштира бориб, ҳар бир коммунистнинг ва партиясиз активнинг партия ва ҳукуматимиз кўрсатмаларини ҳаётга татбиқ қилиш йўлида актив кураш олиб боришини, омманинг куч ва ғайратини зиммага олинган план ва топшириқларнинг муддатидан илгари сўзсиз бажарилишига эришишга сафарбар этишини асосий вазифа қилиб қўйганмиз.

Т. СУВОНОВ,
1-«Далварзин» совхози партия комитетининг секретари.

Пойтахтимиздаги 2-тикув фабрикаси коллективи саратовлик машинасозлар методи асосида меҳнат қилиб, катта ютуқларни қўлга киритмоқда. Корхона мотористи Фарида Умурзоқова фабрикада биринчилар қаторида шу метод асосида ишлашга ўтган. Ёш ишчи ҳозирги кунда яқинлашиб келаётган Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 48 йиллиги шарафига меҳнат вахтасида туриб, фақат аъло сифатли маҳсулотлар ишлаб чиқармоқда. Шу кунгача унинг қўлидан чиққан буюмларга заказчилардан бирорта ҳам шикоят хати ёки рекламация тушгани йўқ. Суратда: пешқадам тикувчи ўртоқ Ф. Умурзоқова иш устида.

А. Палехов фотоси.

МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

Пойафзалчилар Раҳима Умарова номини ҳурмат билан тилга олишади. Р. Умарова Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасида етти йилдан бери бичиқчи бўлиб ишлаб келаяпти. Утган йиллар давомида у фақат аъло сифатли маҳсулотлар тайёрлаб кўпчилик ҳурматини қозонди. Раҳима шу кунларда ҳам ойлик планларини ортиғи билан адо этаётир. Ҳар ойда материаллардан тежаб-тергаб фойдаланиш эвазига уч процентдан чарм иқтисод қилаяпти. Суратда: ўртоқ Р. Умарова навбатдаги заготовкаларни тайёрламоқда.

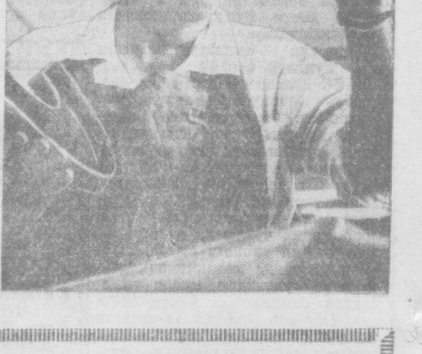

А Тўраев фотоси.

ИЛМИЙ-АТЕИСТИК ТЕМАДА

МЕДИЦИНА ВА ДИН

Диний урф-одатлар ва маросимларга қарши илмий-атеистик кураш меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялашнинг муҳим соҳасидир. Бу курашда медицина фани катта роль ўйнайди.

Маълумки, асрлар давомида илғор медицина фани диний тасаввур ва тушунчаларга қарши ҳам назарий, ҳам амалий жиҳатдан курашиб келди. Ўтмишнинг Ибн Сино сингари буюк олимлари медицина фанига улкан ҳисса қўшиш билан бир қаторда диний қарашларга қарши ҳам актив курашганлар.

Совет даврида медицина фани ниҳоят даражада ўсди ва ривожланди. У эришган жуда катта назарий ва амалий муваффақиятларнинг ҳар бири диний тушунчаларга катта зарба ҳамдир.

Ҳамза номидаги Республика илмий атеизм уйида ташкил қилинган «Медицина ва дин» кўргазмаси ана шунга бағишланган.

Янги кўргазма экспонатларининг кўпчилигида сохта табиб ва руҳонийларнинг кирдикорлари фош қилинади. Ўтмишда улар турли хил касалликларни даволашда медицинага тамомила зид бўлган «усул»лардан фойдаланганлар. Уларнинг фатвоси билан кишилар «муқаддас» жойларга, «авлиёлар»нинг мозорларига сиғинганлар. Бундан ташқари, руҳоний ва табиблар «ўқитиш», «эзиб ички», «муқаддас сув» ҳақидаги сафсаталар ёрдамида ҳам даромад тўплаб келганлар. Кўргазмадаги қатор экспонатларда бундай табиблар»нинг дин ва жаҳолат ботқоғига ботган кишиларни алдашдан иборат ишларини фош қилувчи фотосуратларни кўришингиз мумкин.

Совет медицинасининг улкан ютуқларини намойиш қилувчи экспонатлар кўргазмада катта ўрин эгаллайди. Улар ҳозир ҳам айрим кишилар онгида сақланиб келаётган эски урф-одатлар ва тушунчаларга катта зарба беради. Бундай экспонатлар ичида микроскоп, электрокардиограф ва бошқа медицина асбоб-ускуналари ёрдамида олинган фотосуратлар диққатга сазовор. Шунингдек, касаллик туғдирувчи энг майда микробларни катта қилиб кўрсатувчи ғоят ўткир микроскоплар, юракка қилинадиган операция жараёни ва бунда ишлатиладиган асбоб-ускуналар, операция вақтини қисқартириш ва қоннинг кам кетишини таъминлашда қўлланиладиган стенокардия усули ва ҳоказоларнинг фотосуратлари ҳам қўйилганки, булар кишиларда катта таассурот қолдиради, совет медицина фанининг ажойиб муваффақиятларини яна бир марта намойиш қилади.

Кўргазманинг ҳарбир экспонати кишилар онгида диний хурофотларнинг йўқолиб бораётганлигидан далолат беради, бундай хурофотларни йўқотишда медицина фанининг жуда катта ҳиссаси тўғрисида анчагина кенг маълумот беради.

Х. ХОЛМИРЗАЕВ,
республика илмий-атеизм уйининг директори.
Ғ. УМАРОВ,
старший илмий ходим.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«ХОЛГА ҚЎНГАН ЧАНГ»

Эсингизда бўлса керак, газетамизнинг 8 август сонида юқоридаги сарлавҳа билан босилган мақолада Юнусобод қишлоғининг ҳуснига доғ тушираётган баъзи бир камчиликлар танқид қилинган эди.

Яқинда Калинин райони ижроия комитетининг раиси ўртоқ М. Тожиевнинг имзоси билан жавоб хати олдик. Унда айтилишича, мақола қишлоқ Совети мажлисида атрофлича муҳокама қилинган ва кўрсатилган фактлар, танқидий фикрлар тўғри деб топилган ҳамда бу камчиликларни бартараф қилиш юзасидан бир қатор амалий тадбирлар белгиланди.

Жумладан қишлоқ аҳолисини артезиан суви билан таъминлаш мақсадида 25 минг сўм пул ажратилган. Ўзбекистон ССР Коммунал хўжалиги министрлигига қарашли «Спецмонтаж» бошқармаси билан шартнома тузилиб, тегишли ҳужжатлар тайёрланган.

Юнусобод алоқа бўлими ишидаги камчиликлар ҳам бартараф этилган. Кинотеатр зали стуллар билан таъминланган. Қишлоқда савдо тармоқлари кўпайтирилмоқда: нон, сабзавот магазинлари қурилаяпти.

ПЕШҚАДАМЛАРГА ТЕНГЛАШИНГ

ХАТЛАРГА ОБЗОР

Ҳамманинг мақсади бир ҳозир. Бинокор дилида ҳам, ишчи, транспортчи қалбида ҳам улуғвор етти йиллик топшириқларини муддатидан олдин шараф билан адо этиш ва она-Ватанга ғалаба рапорти бериш ишқи жўш ураяпти. Корхона цехларида, қурилиш майдонларида, олис-олисларга чўзилиб кетган пайваста пўлат магистралларда бирзум бўлса-да, ҳаёт тинмайди. Ҳамма ҳаракатда, машиналар гувури оламни тутган.

Редакциямизга келаётган хатларда коммунизм моддий-техника базасини яратаётган ана шу пешқадамлар, янгилик ижодкорлари мадҳ этилган, уларга офаринлар ўқилган. Пахта йиғим-терими бошлангандан бери Қаҳҳор Қодировнинг қўли-қўлига тегмай қолди, деб ёзади **Н. Масадиқов** Ўрта Чирчиқ районидаги 2-«Оҳангарон» совхозидан. Қаҳҳор совхоз устахонасида вулканизатор бўлиб ишлайди. Ишдан чиққан камераларни пешма-пеш тиклаб бераяпти. Ҳозир совхоз гаражида бирорта ҳам машина ёки прицеп камерасиз қолаётгани йўқ. Ҳаммаси ҳаракатда, пахта йиғим-теримида.

Чирчиқлик штатсиз мухбиримиз **Т. Сихарулидзе** 225 УНР бинокори Тешабой Рўзиматов ҳақида илиқ сўзлар ёзиб юборибди. Тешабойнинг суяги меҳнатда қотган. У эсини танибдики, уй қуради. Катта-катта саноат корхоналари бунёд этади. Чирчиқдаги кўпгина биноларда унинг қўл изи бор. Т. Рўзиматов ҳозирги кунда ўз ҳамкасблари И. Шик, К. Мальчиев, Шарипов, Боймирзаев каби пешқадамлар билан трансформатор заводининг янги корпусларини бунёд этаяпти.

Областимизда катта сув ва нур булоғи бунёд этилмоқда. Чотқол тоғлари этакларида бир ярим миллиард кубометр сув сиғадиган улкан ҳавза ва электростанция яратилмоқда. **Д. Ўринбосаров** ана шу сув ва нур булоғи ҳисобланган Чорвоқ ГЭСи қурилиши ҳақида ёзиб юборган. Ҳозиргача Чирчиқ суви ўтадиган тоннель тўла қўлдан чиққан. Бетон ётқизиш ишлари тугалланган. Яна бир неча ҳафтадан сўнг Чорвоқ ГЭСининг дастлабки турбогенератори ишга тушади. Ҳар соатда 150 минг киловатт электр энергияси мамлакатимиз саноат корхоналари ва хонадонларимиз томон оқа бошлайди.

Тошкент тепловоз депосидагилар Георгий Александрович Касюкни ёшлигидан яхши билишади. Георгий депода дастлаб машинист ёрдамчиси бўлиб ишга кирган эди. Зеҳни яхши экан, қисқа пайт ичида машинист бўлиб олди. Ҳозир эса машинист инструктори бўлиб меҳнат қиляпти.

— Ўртоқ Г. Касюк бошлиқ колонна икки йилдан бери коммунистик меҳнат коллективи деган фахрли номни пок сақлаб келяпти, — деб ёзишибди ишчи мухбирлар **А. Усмонов** ва **Ю. Зияев** ўртоқлар. — Колоннанинг Азизов, Тўлаганов, Муллабоев каби ишбилармон машинистлари халқ хўжалиги юкларини манзилларга тез ва соз етказиш билан бирга кўплаб ёқилғини ҳам иқтисод қилиб қолмоқдалар. Улардан ўрнак олса, составни бошқаришдаги тажрибаларини оммалаштирса арзийди.

Пешқадамларни мадҳ этувчи хатлар беҳисоб. **Д. Осанақулов, Р. Акрамов, М. Есеркопов, Н. Алдабеков, Т. Ҳакимов** ўртоқлар ҳам хўжалигимизнинг турли соҳаларида меҳнат қилаётган азаматлар иши ҳақида ёзиб юборишган. Улар барчани илғорлардан ўрнак олишга, етти йилликнинг сўнгги йили топшириқларини шараф билан адо этишга чорлаганлар.

СОВЕТ ВАТАНПАРВАРЛИГИ — ҲАЁТБАХШ КУЧ

Биз мўътабар, азиз она-Ватанимизни жону-дилдан севамиз, унинг меҳридан доим дилимиз обод, хонадонимиз шод. Элимизда каттадан-кичик шу Ватан бойлигини кўпайтириш, шон-шуҳратини яна ҳам ошириш, уни борган сари обод ва гўзал қилиш иштиёқида яшайди, меҳнат қилади. Ҳа, биз муқаддас Ватанимизни давлатим, савлатим, шавкатим, шоним деб улуғлаймиз, ардоқлаймиз. Бирон бир нопок тил унинг шаънига туҳмат гап айтса бутун вужудимиз нафратга тўлади. Бирон бир тентак ёвуз ният билан унинг тупроғига қадам қўйса баданимиздаги ҳар тола мўй найзага айланади. Бизга шунчалар меҳр-муҳаббат, ғайрат ва шижоат бахш этган нарса бу ҳаётбахш куч — совет ватанпарварлигидир.

Улуғ Октябрь социалистик революцияси ғалабаси натижасида вужудга келган совет ватанпарварлиги социалистик қурилиш жараёнида. Коммунистик партиянинг кенг миқёсдаги ташкилий ва тарбиявий ишлари туфайли жамиятимизни ҳаракатга келтирувчи қудратли кучлардан бирига айланди. Бунинг боиси шундаки, совет ватанпарварлиги метиндек мустаҳкам, ниҳоятда бардошли асосларга эгадир.

Ишлаб чиқариш воситаларига ижтимоий мулкчилик, хўжаликнинг социалистик системаси совет ватанпарварлигининг иқтисодий асосини ташкил этади. Социалистик мулкчилик жамиятнинг барча аъзоларини меҳнаткашларнинг ягона бproducing биродарона коллективига бирлаштиради. Бу коллективга уюшган кишилар алоҳида шахснинг фаровонлиги ва бахти кўпчиликнинг бахти ва фаровонлигидан ажралмас эканлигини яхши тушунадилар. Хусусий мулкчилик эса кишини майиб-мажруҳ қилади, онгни заҳарлаб, эгоизм ва хасисликни авж олдиради, миллатлараро душманчиликни келтириб чиқаради. Меҳнаткашларнинг эксплуататорларга эмас, балки ўзлари учун, ўз жамиятлари учун ишлаётганликларини, улар мамлакатга, унинг моддий ва маънавий бойликларига тўла хўжайин эканликларини ҳис этишлари янги ҳаёт қуришда кенг халқ оммасида кучли ғайрат ва ташаббусни туғдиради.

Социалистик давлат тузуми, совет демократиямиз совет ватанпарварлигининг сиёсий асосидир. Тенг ҳуқуқли халқларнинг ихтиёрий равишда бир бутун кўп миллатли давлат — Совет Социалистик Республикалари Иттифоқига бирлашиши ва жипслашиши, уларнинг оғаларча дўстлиги ва давлат, хўжалик ҳамда маданий қурилишдаги мустаҳкам ҳамкорлиги барча социалистик миллатларнинг гуллаб-яшнашини таъминлади. СССР составида 40 йил мобайнида қўлга киритган оламшумул-тарихий ғалабаларини ҳали яқиндагина катта тўйда бутун дунёга кўз-кўз қилган серқуёш Ўзбекистонимиз бунинг ёрқин далилидир. Умумхалқ социалистик демократиямиз эса, давлатни бошқаришда, хўжалик ва маданий қурилишга раҳбарлик қилишда барча гражданларнинг актив катнашишлари учун шарт-шароитлар яратиб беради.

Буюк марксизм-ленинизм таълимоти эса совет ватанпарварлигининг ғоявий-назарий асоси ҳисобланади. Бу таълимот ишчилар синфининг, барча меҳнаткашларнинг эзгу манфаатларини ифодалайди. Марксизм-ленинизм ғоялари социалистик интернационализм ва гуманизм, барча халқларнинг озодлиги, тенг ҳуқуқлилиги, биродарлиги ва бахти ғояларининг, ижодий меҳнат ва ер юзида мустаҳкам тинчлик ғояларининг мужассамидир. У меҳнаткашларнинг ватанпарварлик ҳис-туйғуларига умумий ғоявий йўналиш бахш этади.

Социализм ва коммунизм қурилишида халқимиз эришган оламшумул-тарихий ғалабалар, улуғ мақсад сари зафарли юришимиз совет кишилари қалбини ватанпарварлик фахри, ғурури билан тўлдиради. Кишиларимизнинг социалистик Ватанга муҳаббати жангларда чиниққан ва синалган йўлбошчи Коммунистик партияга бўлган садоқат, меҳр билан йўғрилгандир. Бунинг боиси шундаки, Ленин партияси барча совет халқларининг ҳаётий манфаатларини ва энг яхши ватанпарварлик ҳис-туйғуларини акс эттиради, оммада улкан вазифаларни ҳал этишга қўзғатувчи куч-ғайратни вужудга келтиради.

Совет ватанпарварлиги ўзига хос хусусиятлар ва характерли белгиларга эгадир. У, биринчидан умумхалқ хусусиятига эга бўлган, иккинчидан халқ оммасининг юксак онглилигига асосланган, коммунизм ғалабасига ишонч ва ҳаётбахш оптимизм билан суғорилган ватанпарварликдир. Бинобарин, совет ватанпарварлиги актив ва таъсирчан характерга эгадир. Миллион-миллион ижодкор совет кишилари тарихий воқеаларнинг оддий, пассив кузатувчилари бўлиб қолмай, ҳар доим янги жамиятнинг актив ва онгли ижодчилари сифатида майдонга чиққанлар. Улар ўз меҳнатлари, ғайрат ва ташаббуслари билан ўтмишда қолоқ бўлган мамлакатни қудратли социалистик давлатга айлантириб, коммунизм уфқлари аниқ кўринадиган юксакликка кўтардилар.

Пропагандистларга ёрдам

Мамлакатимиз ҳаётининг ҳар бир тарихий босқичида, ҳарбий синовлар ва тинч яратувчилик меҳнати йилларида совет ватанпарварлиги ривожланди ва чиникди, унинг ҳаётбахш кучи ёрқин намоён бўлди. Коммунистик партия раҳнамо бўлган совет халқининг гражданлар уруши, мамлакат халқ хўжалигини тиклаш, индустрлаш ва коллективлаштириш, беш йилликлар ва ниҳоят Улуғ Ватан уруши каби тарихий воқеаларда кўрсатган мислсиз қаҳрамонлиги, ватанпарварлигининг ажойиб намуналари ҳозирги ва келгуси авлодларнинг сира ёдидан чиқмайди. Ватанпарварликнинг бу ўчмас саҳифалари миллионлаб совет ёшлари учун революцион традициялар ва ажойиб тарбия мактабидир.

Ўзининг ажойиб тарихи ва традицияларига эга бўлган совет ватанпарварлигининг буюк ҳаётбахш кучи мамлакатимизда коммунизм қурилиши кенг авж олдирилган ҳозирги даврда айниқса мислсиз мўъжизаларни яратмоқда. Совет ватанпарварлиги ҳиссси коммунизм сари зафарли юришда. партия XX, XXI ва XXII съезди қарорларида, КПСС Программасида ифодаланган ленинча бош йўлни амалга ошириш учун курашда миллион-миллион совет кишиларига илҳом, ғайрат-шижоат бахш этмоқда. Биз бунинг ҳаётдаги реал ифодасини ишлаб чиқариш планларини бажариш ва ошириб бажариш, меҳнат унумдорлигини тинмай ошириш, маҳсулот сифатини кўтариш ва таннархни арзонлаштириш, ижтимоий мулкни асраш ва кўпайтириш, ишлаб чиқариш резервлари ҳамда моддий, меҳнат ва молия ресурсларидан энг рационал фойдаланиш учун миллионлар олиб бораётган гигант кураш натижаларида кўрамиз.

Совет ватанпарварлиги бунёд этаётган бундай зафарлар қудратли океанида Тошкент области меҳнаткашларининг ҳам муносиб ҳиссаси бор. Областда саноатчиларнинг жонкуярлиги туфайли 1965 йилнинг биринчи ярмида ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 633 миллион киловатт-соат кўп электр қуввати ҳосил қилинди, 61 экскаватор, 1450 та трактор, 417 минг сўмлик химия асбоб-ускуналари, 950 та пахта териш машинаси, 166 минг тонна цемент, 12 минг тонна пахта толаси кўп тайёрланди. Қора металлургия ва химия саноати ходимлари юксак ватанпарварлик туйғуси билан ишлаб, ярим йиллик планни муваффақиятли бажардилар, қўшимча равишда кўп миқдорда пўлат, прокат ва минерал ўғитлар ишлаб чиқарилди.

Бу ютуқлар областимиз саноат корхоналарида фидокорона ишлаб, ижод ва изланиш билан яшаётган ҳар бир ишчи ва хизматчининг меҳнатидан уюлган катта хирмондир. Масалан, «Чирчиқсельмаш» заводининг слесари Наримон Абдуллаевнинг яқинда ишлаб чиқаришга жорий қилинган ихтироси корхонага йилига 22 тонна пўлатни тежаб қолиш имконини беради. «Ўзбексельмаш» заводи азаматлари химиявий материаллардан фойдаланиш эвазига машиналар вазнини енгиллаштирмоқдалар. Натижада тежамлилик ошиб, таннарх арзонлашаётир. Шу йилнинг ўтган ойларида пластмасса, капрон, волокнит қўлланилганлиги туфайли 7200 сўмдан ортиқ маблағ тежаб қолинди.

«Оқ олтин» ўлкаси — серқуёш Ўзбекистонимизда пахтакорлик касби жуда улуғланади, пахта миллий ифтихоримиз, кўп ва сифатли пахта етиштириш ватанпарварлик бурчимиз.

Ҳозир ўзбекистонлик деҳқон қувончининг чеки йўқ. Ўлкада серфайз, сербарака куз, улкан хирмон кузи ҳукмрон. Нишолдадек кўпириб чаноққа сиғмай кетаётган «оқ олтин» меҳри гиёдек ҳаммани ўзига чорламоқда. Ҳа, эл-юртимизнинг бойлиги, коммунизм тўкин дастурхонига қўшадиган салмоқли ҳиссамиз, чеҳрамиз шодлигининг рамзи ана шу «оқ олтин»имиз. Дуру гавҳар денгизининг 2 миллион 500 минг тоннадан ортиғини таъзим билан она Ватанга тутдик. Қандай фахр, қувонч! Бутун мамлакат, бутун совет халқи пахтакорларнинг ана шу қувончига қўшилмоқда. 3 миллион 650 минг тонналик «оқ олтин» тоғини тиклашга чин қалбдан муваффақият тиламоқда.

Тошкент пахтакорлари ҳам бу йил ғайрат камарини ҳар қачонгидан маҳкам боғлашган. 315 минг тонналик улкан хирмон тикланади. Бу етти йилликнинг зафарли якунига салмоқли ҳисса бўлади.

Областнинг ёз бўйи мўл ҳосил тўплаган азамат пахтакорлари «оқ олтин»ни қисқа муддатларда нобуд қилмай юқори сифат билан териб олишда шу кунларда мисли кўрилмаган ватанпарварлик намунасини кўрсатмоқдалар. Ҳозир план 90 процентдан ошди, 125 минг тоннадан ортиқ пахта «зангори кема»ларда териб олинди. План ва мажбуриятнинг бажарилишига, ватанпарварлик меҳнатида шонли зафарлар қучишга саноқли кунлар қолди.

Совет ватанпарварлиги — бу доимо ҳаракатланувчи қудратли воситадир. Социалистик ишлаб чиқаришни ташкил этиш, меҳнаткашларнинг турмуш маданияти, коммунистик тарбия соҳасидаги ишлар қанчалар яхши йўлга қўйилса, идеология ишининг кўлами ва савияси қанчалар юқори бўлса совет ватанпарварлигининг ҳаётбахш кучи ҳам шунчалар ёрқин намоён бўлади.

Ватанпарварлик ҳис-туйғуларини ўстириш янги замон кишисини тарбиялаш билан ҳамбарчас боғлиқдир. Шунинг учун ҳам у областдаги партия, совет, комсомол ва бошқа барча жамоат ташкилотлари олиб борадиган тарбиявий ишда муҳим ўринни ишғол қилиши керак. Кишиларни совет ватанпарварлиги руҳида тарбиялаш пропаганда ва агитация ишининг марказида туриши зарур. Коммунизм қурилиши манфаатлари, ҳозирги кунимиз ва Ватанимиз келажагининг объектив талаби шудир.

Т. НАЖМИДДИНОВ.

Юқори Чирчиқ районидаги «Правда» колхозининг ўртоқ Ко Тимофей бошлиқ бригада аъзолари мўл шоли ҳосили етиштирдилар. 89 гектар ернинг ҳар гектаридан 60 центнердан ҳосил олишни мўлжалламоқдалар. Суратда: бригада аъзоларидан Пак Елена ва Пак Надежда ўртоқлар шоли бошоқларини кўздан кечирмоқдалар.

А. Абалян фотоси.

ШОЛИКОРЛАР

Ҳозир Ўрта Чирчиқда фақат пахтакорларнинггина эмас, чорвадорлар, шоликорлар, лубкорларнинг ҳам энг қизғин иш палласи. Пахтакорлар ўзлари етиштирган «оқ олтин» дурдоналарини тезроқ йиғиб-териб олиб, элни хурсанд қилиш учун қанчалик жон куйдириб ишлаётган бўлсалар, шоликорлар ҳам ўз бурчларини адо этиш учун ҳормай-толмай меҳнат қилмоқдалар.

Шу кунларда шоликорлар етиштирилган ҳосилни йиғиб олиш учун ўримни кучайтириб юбордилар. Район хўжаликлари давлатга 2.900 тонна шоли етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Улар мана шу мажбуриятни бажариш учун ёз бўйи астойдил ишладилар.

Шоли етиштиришда Калинин номли, «Полярная звезда», Карл Маркс номли, «Северний маяк» колхозлари ва Киров номли совхознинг меҳнатсевар азаматлари айниқса ғайрат кўрсатдилар. Биргина Калинин номли колхоз аъзолари бу йил давлатга 500 тонна шоли етказиб бериш мажбуриятини олганлар. Шоликорларнинг ғайрати зўр. Улар бу йил ҳосилдорликни ошириш, давлатга кўпроқ шоли етказиб бериш ниятида астойдил ишладилар.

Киров номли совхозда ўтган йили тўрт гектар ерга шоли экилган, ҳар гектар ердан 26.2 центнердан ҳосил олинган эди. Бу йил эса шолипоялар майдони кенгайди, 198 гектар ерга уруғ ташланди. Совхоз шоликорлари ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилни 30 центнерга етказиш, ҳосилдорликни ўтган йилга нисбатан тўрт центнерданга ошириш учун астойдил ҳаракат қилдилар. Юн Борис, Ким Хаксон ўртоқлар бошлиқ бригада аъзолари ҳар гектар ердан 35 центнерга етказиб ҳосил кўтаришга аҳд қилганлар.

— Шоликорларимизнинг ҳосилдорликни ошириш учун астойдил интилаётганликларининг сабаби шуки, улар КПСС Марказий Комитетининг март Пленуми қарорларини яхши тушуниб олганлар. Бу қарор уларни руҳлантирмоқда, шоликорларнинг меҳнатини улуғлади. Шоликорлик иши одамларнинг моддий манфаатдорлигини кўзда тутиб ташкил этилди, — дейди совхоз директори ўртоқ Қ. Муталов.

Совхоз коллективи бу йил давлатга 300 тонна шоли етказиб беришни мўлжалламоқда. Агар бу шоли март Пленумига қадар бўлган нарх билан, яъни 220 сўмдан сотилганда хўжалик 66 минг сўм даромад олар эди. Энди эса бир тонна шолини сотиб олиш нархи 300 сўм қилиб белгиланди. Шу туфайли совхоз бу йил 66 минг ўрнига 90 минг сўм даромад қилади. Қўшимча даромад 24 минг сўм бўлади. Шоликорларнинг ғайратига-ғайрат қўшган, зўр ташаббус кўрсатиб ишлашга сафарбар этаётган омил мана шу бўлмоқда. Пленум қарорлари шоликорларнинг меҳнат унумдорлигини оширишга, етиштириладиган маҳсулот таннархини камайтиришга бўлган интилишларини ҳам кучайтириб юборди. Совхозда план бўйича бир тонна шоли етиштириш учун 16 сўм харажат қилиниши керак. Аммо шоликорлар бу йил ҳосилдорликни ўтган йилга нисбатан тўрт центнер оширдилар. Бу йўл билан улар бир тонна шоли етиштиришга 16 сўм эмас, 14 сўм сарфладилар.

Райондаги барча хўжаликларда худди шундай иш олиб борилмоқда. Барча шоликорлар ҳозир ўзлари етиштирган ҳосилни тезроқ йиғиб олиш, давлатга мўл-кўл шоли етказиб бериш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Б. ҲАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

БЕРЛИНДА ТАНТАНАЛИ МАЖЛИС

БЕРЛИН, 7 октябрь. (ТАСС). Биринчи немис ишчи-деҳқон давлатининг 16 йиллигига бағишланиб кеча тантанали мажлис ўтказилди. Германия Демократик Республикасида меҳмон бўлиб турган совет космонавтлари П. Беляев ва А. Леонов, В. Штоф, Э. Хонеккер ҳамда партия ва ҳукуматнинг бошқа раҳбарлари билан президиумга чиққанларида уларни мажлис қатнашчилари қизғин кутиб олишди.

Германия Бирлашган Социалистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, Германия Демократик Республикаси Министрлар Советининг раиси Вилли Штоф мажлисда доклад қилди.

В. Штоф республика меҳнаткашлари социалистик қурилишнинг ҳамма соҳаларида катта муваффақиятларга эришганликларини айтиб ўтди. Шу йилнинг уч квартали мобайнида республикада саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан 6.5 процент кўпайди. 9 ой мобайнида бутун 1960 йилда ишлаб чиқарилган маҳсулотга деярлик тенг келадиган миқдорда ва 1950 йилда ишлаб чиқарилган маҳсулотдан қарийб уч баравар кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Ўтган йил, деди В. Штоф, Германия Демократик Республикасининг халқаро майдондаги обрўйи тағин ҳам баланд кўтарилди. Хурсанд бўлиб ва мамнуният билан шуни қайд қилишимиз мумкинки, Германия Демократик Республикаси билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатлар маҳкам ва қардошлик муносабатлари бўлиб қолмоқда. Бу муносабатлар социалистик интернационализмнинг олий принципларига асосланмоқда ҳамда дўстлик, ўзаро ёрдам ва ҳамкорлик тўғрисида 1964 йил июнь ойида тузилган шартнома натижасида ҳар томонлама ва муваффақиятли равишда ривожланиб бормоқда.

Министрлар Советининг раиси Ғарбий Германия милитаризмига ва реваншизмига қарши кураш Европадаги тинчлик учун ҳал қилувчи аҳамиятга эга эканлигини ўқтириб ўтди. Германия Демократик Республикасининг қардош социалистик мамлакатлар билан, айниқса, Совет Иттифоқи билан мустаҳкам иттифоқи биринчи герман ишчи-деҳқон давлатининг дахлсизлигини гарантиялаб бермоқда ва Ғарбий Германия империализмининг экспансиячилик интилишлари йўлида енгилмас ғов бўлиб турибди.

В. Штоф айтдики, тинчлик ва хавфсизлик учун, немис ерида ҳеч қачон янги уруш бошланмаслиги учун кураш Германия Демократик Республикаси давлат сиёсатининг негизидир. Шу сабабли биз, деди у, Марказий Европада қуролсизланишга доир амалий тадбирлар ўтказилишини шу қадар кескин талаб қилмоқдамиз. Ҳар иккала герман давлати атом қуролидан воз кечиш ва қуролланишни тўхтатиш йўли билан бу ишга ўз ҳиссаларини қўшишлари лозим.

Ушбу суратда Шведте-Одерда қад кўтараётган нефтни қайта ишлаш комбинатининг иккинчи навбат қурилиши тасвирланган. Бу комбинат яқин орада ишга туширилади. Янги объектлар ишга киришгач, Германия Демократик Республикаси химия саноатининг бу энг йирик корхонаси йилига 4 миллион тонна нефтни қайта ишлайдиган бўлади. Бу йил «Дўстлик» нефть қувури орқали корхонага 100 минг тонналаб совет нефти оқиб келади.

АДН—ТАСС фотоси.

ИНДОНЕЗИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ЖАКАРТА, 7 октябрь. (ТАСС). Индонезия ҳукуматининг мамлакатдаги кейинги воқеаларни муҳокама қилган кечаги мажлисидан сўнг Индонезия Коммунистик партиясининг вакили Богордаги президент саройига келган индонез ва чет эл мухбирларига Индонезия Компартияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг 30 сентябрдаги воқеаларга доир қуйидаги баёнотини улашиб берди:

«Индонезия Республикаси қуролли кучлари олий бош қўмондони, Индонезия революциясининг йўлбошчиси президент Сукарнонинг хитобномасини синчиклаб ўрганиб чиқиб, Индонезия Компартияси Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси шу хитобномани тўла равишда қўллаб-қувватлаётганлигини билдиради ва Индонезия Компартиясининг барча комитетларини, партиянинг ҳамма аъзоларини ва партияга хайрихоҳ бўлган кишиларнинг ҳаммасини, шунингдек, Индонезия Компартиясининг аъзолари раҳбарлик қилаётган барча революцион оммавий ташкилотларни мазкур хитобномани амалга оширишга кўмаклашишга чақиради.

«30 сентябрь ҳаракати»га келганда, Индонезия Компартиясининг Марказий Комитети бу ҳаракатни қуруқликдаги қуролли кучларнинг ички иши деб ҳисоблайди ва Индонезия Коммунистик партиясининг бу ҳаракатга ҳеч қандай алоқаси йўқ. Индонезия Компартиясининг «Индонезия революцион кенгаши» рўйхатига киритилган аъзоларидан сўраб чиқилганида шу нарса маълум бўлдики, мазкур рўйхатга киритишга розилик беришни сўраб уларга ҳеч ким мурожаат қилган эмас ва бунга улардан розилик олинган эмас.

Индонезия Коммунистик партиясининг Марказий Комитети бутун халқини хушёрликни оширишга, революциянинг беш принципини амалга оширишга эришмоқ учун асосий ва ҳаракатлантирувчи куч бўлган Насакомга (миллатчилар, мусулмонлар ва коммунистларни ҳукуматда ҳамкорлик қилиш принципи. — Редакция) таяниб, иш олиб бораётган миллий бирлик фронтини мустаҳкамлашга, Двикоруни (иқтисодий вазифани ва Малайзияни тор-мор келтириш вазифаларини айни бир вақтда ҳал қилиш тўғрисидаги қарорни. — Редакция) амалга оширишга, Малайзия тўғрисидаги Англия-Американинг қўшма лойиҳасини барбод қилишга, шунингдек, умуман янги мустамлакачиликка қарши курашни кучайтиришга чақиради».

* * *

ЖАКАРТА, 7 октябрь. (ТАСС). Жакартада комендант соати ҳали ҳам ўз кучида турибди. Радио ҳарбий маъмурларнинг турли буйруқларини вақти-вақти билан эълон қилмоқда. Кеча Антара телеграф агентлиги яна ишга тушди.

Мусулмонлар партияси «Нахдатул уламо» органи бўлган «Дута Машаракат» газетаси ва ўнг маслакдаги бошқа бир қанча газеталар бугундан бошлаб чиқа бошлади. Шу газеталарнинг ҳаммаси коммунистларга ҳужум қилиб, уларни 30 сентябрдаги воқеаларга аралашди, деб айбламоқда. Ҳамма газеталар ўнг партиялар ва ташкилотларнинг жуда кўп баёнотларини босиб чиқармоқда. Шу баёнотларда компартияни 30 сентябрдаги воқеаларда аралашди, деб туҳмат қилиб, компартияни ва у билан алоқадор ташкилотларни тарқатиб юбориш талаб қилинмоқда. Индонезия Компартиясининг шу воқеаларга доир баёнотини газеталарнинг биронтаси ҳам босиб чиқаргани йўқ.

АДАН ХАЛҚИ КУРАШМОҚДА

ҚОҲИРА, 7 октябрь. (ТАСС). Ғалаёнлар бўлиб ўтган ва забастовкалар ўтказилган Аданда — Англия протекторатида — кескин вазият аввалгидек давом этаётганлиги тўғрисида бу ерга хабарлар келмоқда.

Хабарларда айтилишича, нефтчи ишчиларнинг забастовкаси уюшқоқлик билан ўтмоқда. Адан портида ва кўпгина муассасаларда иш бутунлай тўхтаб қолди, деса бўлади. Бензин бериб турадиган станцияларда шу станциялар хўжайинларининг ўзлари хизмат қилмоқда. Адан портида нефтчи ишчилар умум касаба союзига аъзо бўлмаган ишчиларгина кемаларга нефть ортиб бериш билан шуғулланмоқдалар. Забастовка сабабли, дейилади хабарда, аэропортдаги самолётлар бензин ололмай қолди.

Бугун 400 га яқин студент Адан кўчаларидан намойиш қилиб ўтди. Улар ўтган ҳафтанинг охирида Кратер районидаги ғалаёнлар вақтида полиция 16 ёшли бир студентни ўлдирганлиги муносабати билан норозилик билдирдилар. Намойишчиларни тарқатиб юбормоқ учун полиция уларга қарши кўздан ёш оқизадиган газлар ишлатди.

Инглиз солдатлари шаҳар кўчаларида, айниқса Кратер районида соқчилик қилишни давом эттирмоқда. Бу районда қўғирчоқ Жанубий Арабистон Федерацияси гвардиясининг отрядлари ва инглиз парашютчи қисмлари жанговар тайёр ҳолга келтирилди. Шаҳарда қамоққа олишлар давом этмоқда.

ПАРИЖ, 7 октябрь. (ТАСС). Франс Пресс агентлигининг Адандаги махсус мухбири Андрэ Дави хабар беради:

«Аданда аҳвол жуда оғир. Қизил денгиздаги мана шу катта портга келаётган саёҳатчиларни инглиз солдатлари автоматлар ўқталиб кутиб олмоқдалар, айни вақтда бошқа ҳарбий хизматчилар уларнинг багажларини титкилаб, остин-устун қилмоқдалар. Комендантлик соати бекор қилинганлигига қарамай, солдатлар кўчаларда кечаю-кундуз патруллик қилмоқдалар. Шаҳарнинг асосий чорраҳаларида тиконли симлар тортилиб, тўсиқлар қўйилди, аскарлар тушган юк машиналари турибди. Шаҳарнинг илгари ҳамиша чароғон ва гавжум бўлган маркази ҳозир мудҳиш жойга айланди. Бир неча юз кишини шубҳали деб ҳисоблаб, турмага қамаб қўйишди.

АМЕРИКАНИНГ ЖАНУБИЙ ВЬЕТНАМДАГИ СОЛДАТЛАРИ 140 МИНГДАН ОШИБ КЕТДИ

НЬЮ-ЙОРК, 7 октябрь. (ТАСС). Ассошиэйтед Пресс агентлигининг мухбири хабар беради: Американинг биринчи пиёда аскарлар дивизияси бугун Жанубий Вьетнамдаги Вунг Пау портига туширила бошлади. 11 минг кишидан иборат қўшилма тўппа-тўғри Канзасдан келтирилди. Шундай қилиб, Жанубий Вьетнамдаги Америка қўшинларининг сони 140 минг кишидан ошиб кетди.

ДАҲШАТЛИ РАҚАМЛАР

ЛОНДОН, 7 октябрь. (ТАСС). Жанубий Африка Республикасидаги очлик, қашшоқлик, саводсизлик ва маҳаллий аҳолига медицина хизмати бутунлай кўрсатилмаётганлиги минг-минглаб африкаликларнинг қирилишига сабаб бўлмоқда. Бу тўғридаги маълумотлар Жанубий Африка Республикасидаги соғлиқни сақлашнинг аҳволи тўғрисида Иоганнесбургдаги «Стар» газетасида эълон қилинган докладда келтирилган.

Ҳар йили республикада олтмиш минг киши сил касалига мубтало бўлганлиги, буларнинг 95 процентдан кўпроғи Жанубий Африка Республикасидаги маҳаллий аҳолидан бўлган кишилар эканлиги қайд қилинмоқда. Овқатда витаминлар етишмаганлиги сабабли пайдо бўладиган квашиоркор касаллиги ҳам худди шундай кўпайиб кетмоқда. Ўтган йили шу касал билан оғриган 14 минг киши орасида фақат бир киши оқ танли кишилардан эканлиги қайд қилинди.

Жанубий Африка Республикасининг баъзи районларида, жумладан Эркин Оранж давлатида, гастроэнтерит билан оғриш жуда кўпайиб кетди. Африкаликларнинг 5 ёшгача бўлган болаларидан тахминан учдан бири касал билан оғриб ҳалок бўлмоқда. Бунинг асосий сабаби шуки, зарур озиқ-овқат маҳсулотлари, жумладан таркибида оқсил моддаси бўлган овқатлар йўқ. Докладнинг автори — Жанубий Африка Республикаси соғлиқни сақлаш бошқармасининг раҳбари доктор Пурван Кох бошқа сабабларни ўз докладида кўрсатиб берди. Африкадаги миллион-миллион болалар камбағалчилик ва қашшоқлик шароитида яшаётганлиги касалликларнинг кўпайишига сабаб бўлмоқда.

Ҳозир ҳам ҳар ойда 4 ёки 5 бола полиомиелит ва чечак билан оғримоқда. Ҳар ойда 200 га яқин киши қорин терламаси (тиф касали) билан оғримоқда. Шу касаллик билан оғриган кишиларнинг 75 проценти қишлоқ районларида яшовчи кишилар бўлиб, 90 процентдан кўпроғи Жанубий Африка Республикасидаги африкалик аҳолидан иборатдир.

ЖОНСОН ОПЕРАЦИЯГА ЁТДИ

НЬЮ-ЙОРК, 8 октябрь. (ТАСС). Кеча кечқурун АҚШ президенти Бетесдаги ҳарбий денгиз госпиталига ётқизилди. Бугун шу госпиталда президент операция қилинади ва унинг ўт пуфаги олиб ташланади. Президент госпиталда 10—14 кун ётади. Кабинетнинг ва Жонсоннинг ўзининг қарорига кўра, у госпиталда ётган вақтда, башарти президент бажариши лозим бўлган бирор зарур чора кўриш талаб қилинса, шу масалаларга доир қарорларни АҚШ вице-президенти Хэмфри қабул қилади.

Шу муносабат билан Хэмфри Вашингтондан ташқарига чиқишга мулжаллаб қўйилган сафарларнинг ҳаммасини бекор қилди ва у бутун шу вақт давомида пойтахтда қолади.

ПАРТИЗАНЛАРГА ҚАРШИ НАПАЛМ БОМБАЛАРИ ИШЛАТИЛМОҚДА

ГАВАНА, 7 октябрь. (ТАСС). Перу ҳукуматининг қуролли кучлари тоғлиқ Меса-Пелада районидаги (Куско департаменти) партизанларни қўршаб олиш операциясини давом эттирмоқда. Бу операция, дейилади Пренса Латина агентлигининг хабарида, ҳукумат қўшинларига катта-катта зарбалар бераётган партизан отрядларини қуршаб олиш ва тор-мор келтириш мақсадида ўтказмоқда.

Ҳарбий ҳаво кучлари бир неча кун давомида напалм бомбалари билан тўхтовсиз бомбардимон қилганларидан кейин ҳукумат қўшинлари мана шу тоғлиқ райондаги партизанларга қарши янги ҳужумни бошлаб юбордилар.

Перу матбуотининг ёзишига қараганда, бу бомбардимон натижасида маҳаллий аҳолидан кўп киши ҳалок бўлган.

ТАСС АХБОРОТИ

„ЛУНА-7" парвозда

«Луна-7» автомат станцияси Ойга яқинлашиб бормоқда. 7 октябрь кундуз соат 12 да станция ойдан 60.000 километр масофада учиб борар эди.

Ўлчаш маълумотларига кўра, станция Ой билан 8 октябрь Москва вақти билан соат 1 дан 08 минут ўтганда учрашиши лозим.

Станция билан мустаҳкам алоқа ўрнатилган. Станция учирилганидан буён у билан ўн икки марта радио алоқаси сеанси ўтказилди.

Станция ичидан олинган телеметрик ўлчашларнинг анализи станция ичидаги системалар нормал ишлаб турганлигини кўрсатмоқда.

Станциянинг учиш траекторияси мўлжалдагига яқиндир.

Тошкент ЯНГИЛИКЛАРИ

ҚИШЛИК ПОЙАФЗАЛЛАР

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикаси коллективи янги ассортиментдаги маҳсулот ишлаб чиқариш технологиясини ўзлаштириб олди. Бу, аёллар учун мўлжалланган этикчадир. Этикнинг ичи сунъий момиқдан, усти эса хромдан. Ғоятда ихчам ва келишимли қилиб тикилган. Бундан ташқари аёллар учун ичи момиқли туфлилар тикиш ҳам йўлга қўйилди.

Қишлик пойафзаллар аёллар учунгина эмас, эркаклар учун ҳам кўплаб ишлаб чиқарилмоқда. Ичи иссиқ туфли ва ботинкалар ҳадемай магазинларга чиқади. Болалар учун қишлик пойафзал ишлаб чиқариш мақсадида Ленинграддан АГВ-12-1 агрегати келтирилди. Ҳозир 5-цехда бу машина монтаж қилинмоқда. Яқин кунлар ичида у ишга тушади.

УНИВЕРМАГНИНГ КЎРГАЗМА ЗАЛИ

Куни кеча Тошкент марказий универсал магазининнинг учинчи қаватида кўргазма зали очилди.

Кўргазма зали 150 кишига мўлжалланган бўлиб бу ерда янги модалар намойиш қилинади. Улар тикувчилик фабрикаларининг вакиллари, бичиқчилар, харидорлар кўригидан ўтади. Кўпчиликка манзур модалар танлаб олиниб, ишлаб чиқаришга жорий этилади. Бу эса маҳсулот сифатининг янада яхшиланишига, кишилар эстетик дидининг юксалишига ёрдам беради.

— Кўргазма зали шаҳарда биринчи бўлиб очилди, — дейди марказий универмаг директори К. А. Абайханов, — бу эса харидорлар дидини, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганишда ишлаб чиқарувчи корхоналарга катта қулайлик туғдиради. Зал ҳафтада уч марта, чоршанба, жума, якшанба кунлари ишлайди.

Суратда: «Ўзбекфильм» кино студияси янги биносининг олди томонидан кўриниши.
И. Душкин фотоси. (ЎзТАГ фотохроникаси).

ИШЧИ-ҚИШЛОҚ МУХБИРЛАРИ ЙЎЛДОШИ

Ўз хабар ва мақолалари билан газета ва журналларда қатнашиш истагида бўлган ишчи-қишлоқ мухбирларига «Рабоче-крестьянский корреспондент» журнали яқин маслаҳатчи, қўлланма ҳисобланади.

Журналда темани қандай танлаш, фактлар тўплаш ва ёзиш ҳақида, етакчи журналистларнинг бой тажрибалари, газетанинг айрим жанрлари бўйича консультациялар ва қўлланмалар бериб борилади.

Бу журнал деворий газета редакторлари ва редколлегия аъзоларининг йўлдоши ҳисобланади. «Молния», «Жанговар варақа»ларни қандай қилиб безаш ҳақида маслаҳатлар бериб боради. Журналга ҳамма жойда чекланмаган миқдорда обуна бўлиш мумкин. Обуна баҳоси бир йилга 1 сўм 20 тийин, 6 ойга 60 тийин, 3 ойга 30 тийин.

Ишчи-қишлоқ мухбирлари! «Рабоче-крестьянский корреспондент» журналига обуна бўлинг.

РАҲМАТ, КЛАРА

Юқори Чирчиқ районидаги Терешкова номли 31-саккиз йиллик мактаб ўқувчилари бўш вақтларида «Ўзбекистон» колхози пахтакорларига яқиндан ёрдам беришяпти. Яқинда шу мактабнинг VIII «А» синф ўқувчиси Клара Нормуҳамедова пахта териб юриб, эгат орасидан бир ҳамён топиб олди. У топилмани дарров бошқаларга маълум қилиб, мактаб директори А. Собировга топширди.

Ҳамёндаги 67 сўм пул ва рецепт қоғози эгасига қайтариб берилди. Пул эгаси район тайёрлов конторасининг ходими Ранса Эмсоф виждонли ўқувчи К. Нормуҳамедовага ва уни тарбиялаётган мактаб коллективига чин юракдан миннатдорчилик билдирди.

Э. ДОВУТБЕКОВ.

ҚАНДНИНГ ФОЙДАСИ ВА ЗАРАРИ

«Здоровье» журналининг октябрь ойи сонида профессор К. Покровскийнинг «Қанднинг фойдаси ва зарари» деган мақоласи эълон қилинади. Новости Матбуот Агентлиги журнал редакциясининг рухсати билан бу мақолани бироз қисқартириб ўқувчилар эътиборига ҳавола қилади.

Углеводлар (шакар, нон, ун)нинг озиқ-овқат рационидаги аҳамияти жуда катта. Уларнинг 400—500 грамми кишининг бир кунлик рационидаги калориянинг ярмидан кўпини, яъни 1600—2000 калорияни ташкил қилади.

Жисмоний меҳнат билан шуғулланмайдиган кишига суткасига тахминан 300—350 грамм углевод истеъмол қилиш лозим бўлади. Агар бундан кўп истеъмол қилинса ёмон оқибатларга олиб келиши, ёғ кўпайиб кетиши мумкин.

Организмдаги ортиқча углеводлар ҳар хил нарсага айланади. Уларнинг айримлари ачиши мумкин. Бу кўпинча ёш организм учун характерлидир. Бошқа ҳолларда ортиқча углеводлардан ёғ ҳосил бўлади. Бу кўпинча катта ва кекса ёшли кишиларда, баъзан эса кам ҳаракат қиладиган ёшларда ҳам содир бўлади.

Кейинги вақтларда олимлар ёғ босишнинг ривожланишида ёғлиқ овқатдан ҳам кўра углеводларга бой овқатлар кўпроқ сабабчи бўлади, деб ҳисобламоқдалар. Фақат қанд диабети касаллигидагина эмас, шу билан бирга атеросклероз ва юрак-томир касалликлари да ҳам кўп қанд истеъмол қилиш зарарли бўлиши мумкин.

Қандларнинг турлари — сахароза, лактоза, фруктоза организмга осон сингиб кетадиган глюкозага айланади. Уларнинг ҳаммаси сувда яхши эрийди ва тез йўқ бўлиб кетади. Улардан жигар ва бошқа органлар ҳамда ишлайдиган мускуллар, шу жумладан юрак мускуллари учун зарур бўлган гликоген ҳосил бўлади.

Сахароза организмга қанд лавлаги ёки шакар қамиш шакаридан мунтазам ўтиб туради. Қандда масалан 99,9 процент сахароза бор. У бананлар, қовун-тарвуз, лавлагида ҳам кўпдир. Меваларда сахароза борйўғи 0,1-0,8 процентни ташкил қилади, хўл меваларда эса бироз кўпдир.

Фруктоза яна ҳам фойдали. У меваларда кўп бўлади. Фруктоза яхши сингийди. Агар сахарозанинг ширинлигини 100 деб оладиган бўлсак, фруктозада бу рақам 173 га тенгдир.

Узумда, олма, нок, қора смородинада фруктоза кўп бўлади.

Сут ва сут маҳсулотларида сут шакари — лактоза бор. Унинг ширинлиги сахарозага нисбатан 6—7 марта камдир. Шунинг учун лактоза билан ширинликка бўлган талабни қондириш қийин. Лактоза ичакларда ачиш процессининг ривожланишига тўсқинлик қилади.

Шакарлар ичида глюкоза бошқаларга қараганда жуда сингишлик. У беморлар учун энг яхши дармондир. Катта жисмоний ишлар, масалан спорт мусобақаларида унинг ўрнини боса оладиган нарса йўқ.

Юқорида айтганимиздек, ширинликни ҳаддан ташқари кўп истеъмол қилиш кам энергия сарфлайдиган кишилар организмида шакардангина эмас, балки крахмалдан ҳам ёғ ҳосил бўлишини анча оширади. Организмдаги ортиқча қанд ёғ алмашинувининг бузилишига олиб келади, қонда холестерин даражасини ошириб юборади, ичак микробларининг витаминларни, шу жумладан организм учун муҳим бўлган B12 витаминини синтезлаш қобилиятини сусайтиради. Жуда кўпгина клиникаларда, шу жумладан Ленинграддаги санитария-гигиена илмий-текшириш институтида олиб борилган кузатишлар шуни кўрсатадики, кекса одамларда шакар қонда кўп вақт айланиб юради. Чунки организм уни ўз вақтида сингдиришга қодир эмас. Бундай кишиларда жигар, мускуллар, нерв ва бошқа хўжайраларда секин-аста гликоген ҳосил бўлади.

Буларни ҳисобга олиб, айрим чет эллик тадқиқотчилар қанд (сахароза) истеъмол қилишга танқидий муносабатда бўладилар. Масалан, америкалик олим Мак-Кейнинг фикрича кекса одамлар «ҳавасларини келтирадиган икки нарса — қанд ва алкоголдан ўзларини тийишлари керак». Бошқа тадқиқотчилар — Портис ва Кинг кексаларнинг овқат рационида қандни сахарин билан алмаштиришни тавсия қиладилар.

Биз бунга қўшилолмаймиз, қандни кекса ва семиз одамлар овқат рационидан чегаралаш керак, холос.

Ёғ босиш, қонда холестериннинг кўпайиб кетиши, атеросклерознинг ривожланиши каби ҳамма ёмон оқибатлар аввало кўп даражада рафинлашган углеводлар мўллиги билан боғланган, деган маълумотлар бор. Кекса ва семиз одамлар юқори сортли ундан, манний крупадан қилинган таомлар ва кондитер маҳсулотларини кам истеъмол қилишлари керак.

Фруктоза ва лактоза организмга мевалар, сутнинг таркибий қисмлари билан бирга ўтади. Сабзавотлар, мевалар ва сут ҳамма ёшдаги кишилар учун фойдалидир. Парҳезда сахарозани, яъни оддий қандни, шакарни ва кондитер маҳсулотларини чеклаш лозим бўлади. Катта ва кекса ёшдагилар ҳамда кам ҳаракат қиладиган кишилар учун бир кунда 50 граммга яқин қанд тавсия этилади.

Қишда ва баҳорда фруктоза хўл мева сувида, айниқса узум, олма ва қора смородина ширасида ҳамда асалда яхши сақланади.

200 грамм олма, нок ёки узум — 15 граммгача фруктоза демакдир. Фруктозанинг энг бой манбаи асал ҳисобланади. (Унда 37 процент фруктоза ва фақат 2 процентгина сахароза бор). Бир ош қошиқ асалда 10 граммга яқин фруктоза бўлади.

Бир шиша сут ёки кефир, ацидофилинда 18 граммдан ортиқ қимматбаҳо лактоза бор.

Крахмал муҳим углевод ҳисобланади. Ундан «организмда глюкоза ҳосил бўлади. Агар киши кам жисмоний меҳнат қилса, крахмалнинг ўзи кифоя қилади. Лекин организмнинг нагрузкаси кўп бўлса, секин таркибий қисмларга ажраладиган крахмал мускулларни шакар билан таъминлаб улгуролмайди, шунда осон сингийдиган қанд, масалан, рафинад истеъмол қилиш керак.

Рационал овқатланишда крахмал ва қанд ҳисобини тўғри олиб бориш керак. Жисмоний меҳнат билан банд бўлмаган катта ва кекса ёшдаги кишилар учун углеводларнинг умумий миқдоридан 17 процентигача қанд бўлиши керак. Болалар ва ёшлар учун овқат рационида унинг ҳиссаси 25 процентгача бўлиши лозим.

Ўсимлик хўжайралари пардасини ташкил қилган модда (клетчатка) ва унга яқин моддалар — мева ва сабзавотлар протопектини ҳам углеводлардан ҳисобланади. Бу моддалар ичаклардаги фойдали микроблар ҳаёт фаолияти учун зарур бўлган шароит яратишда, шубҳасиз, катта роль ўйнайди.

Яна бир нарса маълум: бу моддалар организмдан холестеринни сиқиб чиқаради ва шу йўл билан атеросклерознинг олдини олишда маълум роль ўйнайди. Бу жиҳатдан хўл мева ва сабзавотлардаги моддалар айниқса қимматлидир.

Пектин моддалар углеводларга киради. Улар овқат ҳазм бўлишда муҳим роль ўйнайди, ичаклардаги фойдали микроблар фаолиятини яхшилайди. Пектин моддалар ич кетиш касаллигини даволашда фойдаланилади. Бундай моддалар олма, олча, апельсинларда кўпдир.

Реклама ВА Эълонлар

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

9 ОКТЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00 — **Чит кўча** (мультфильм), 17.25 — **Телевизион янгиликлар**, 17.40 — **Таня, сенга омад тилайміз** (илмий-оммабоп фильм), 18.00 — **Реклама ва эълонлар.**

Ўзбек тилида: 18.05 — **Телевизион янгиликлар**, 18.15 — **Эстрада концерти**, 18.55 — **Ойнадан ўпкалама.**

Рус тилида: 19.40 — **Концерт.** 20.30 — **Сўнгги янгиликлар.**

Ўзбек тилида: 20.40 — **Пахта терими илғорларига шон-шараф!** (эшиттириш ва концерт).

21.40 — **Эшиттиришлар программаси.**

Рус тилида: 21.45 — **Авария** (бадиий фильм).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

18.00 дан — **Фрунзе телестудияси эшиттиришлари.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/X да **Чио-Чио-Сан**, 10/X да кундуз **Мирандолина**, кечқурун **Фауст.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 9/X да **Мирза Улуғбек**, 10/X да кундуз **Қутлуғ қон**, кечқурун **Қотил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — **Грузин цирки артистларининг гастроли.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА:

Кул ва олмос — «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ», НАВОИЙ номли (кундуз ва кечқурун).

Неаполнинг тўрт куни — «МОСКВА» (эрталаб соат 10, кундуз 12, 4 ва кеч 8 да).

Шайтон ва 10 насиҳат — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Узоқ юлдуз нури (1 ва 2-серия) — «ИСКРА» (кеч соат 9 да).

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — «МОСКВА» (кундуз соат 2, кеч 6 ва 10 да)

Тарзаннинг ўлими — НАВОИЙ номли (кундуз соат 5 да ўзбек тилида).

Чўртанбалиқ амри билан — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (эрталаб соат 10 да).

ЁЗГИ БИНОДА:

(кеч соат 8 да бошланади)

Ганга ва Жамна (1 ва 2-серия) — КАФАНОВ номли.

Тарбиясиз қиз — «ФЕСТИВАЛЬ».

Севгилим — «ВАТАН».

Хоккейчилар — «УДАРНИК».

Кул ва олмос — ТЕЛЬМАН номли.

Махфий миссия — НАВОИЙ номли.

«Ы» операцияси ва Шурикнинг бошқа саргузаштлари — ПУШКИН номли.

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

9, 10 октябрда

ХОРАЗМ АНСАМБЛИНИНГ

концертлари

Солистлардан **Гулчеҳра Исмоилова, Жуманиёз Собиров, Шариф Султонов, Отабой Ҳасанов, Раъно Жуманиёзова, Отаназар Абдалниёзов, Матназар Ниёзимбетов, Ражаб Исмоилов** ва бошқалар қатнашади.

Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

153-қурилиш трестининг

17- ҚУРИЛИШ БОШҚАРМАСИГА

ғишт терувчилар, дурадгорлар, бетончилар, ёрдамчи ишчилар

КЕРАК

Ёлғиз кишилар ётоқ билан таъминланади.

Тошкент шаҳар, Ленинград кўчаси, 2- уйда кадрлар бўлимига мурожаат қилинсин.

«КИЙИМ РЕМОНТ ҚИЛИШ» КОМБИНАТИГА

тикувчи-мастерлар

КЕРАК

Тошкент шаҳар, Апанасенко кўчаси, 11-уйда кадрлар бўлимига учрашилсин.

Бекобод шаҳар, Ленин кўчаси, 1-уй, 7-квартирада турувчи **Ольга Ивановна Эркабоева**нинг Нарвай Наибович Эркабоевдан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область судида кўрилади.

Калинин район. Калинин қишлоқ совети. Охунбобоев номли колхоз, Карл Маркс кўчаси, 39-уйда турувчи **Рихсибой Азимов**нинг Тошкент шаҳар, Маориф кўчаси, 18-уйда турувчи Зуҳра Азимовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент область, Калинин район халқ судида кўрилади.

СУД ЗАЛИДАН

ИЧКИЛИК КАСОФАТИ

Ичкилик! Ҳа, не-не навқирон йигитларни путурдан кетказадиган, ширин турмушларга оғу соладиган, севги-муҳаббатга раҳна туширадиган ҳам, эл-юрт, ёру биродарлар олдида кишини бебурд қиладиган ҳам шу ичкилик!...

Мана, Шайхантаурдаги чойхона шу атрофдаги маҳалла меҳнаткашлари билан тўлган. Йиғилганлар ўртасида бошларини қуйи солиб, олтита навқирон йигит ўтирипти. Уларнинг чеҳралари сўлғин, қаддилари букилган. Октябрь район халқ судининг сайёр ҳайъати алкоголизм дардига гирифтор бўлган А. Самадов, Р. Азимов, Ҳ. Раҳимов, Р. Раҳматуллаев, Г. И. Кезин, З. Абдураҳмоновларнинг устидан очиқ суд мажлиси олиб боряпти.

Маҳалла активлари, дўст-ёрлари уларни бу йўлдан қайтариш учун панд-насиҳатлар қилганлар, ҳатто ўртоқлик судларида ҳам муҳокама этганлар. Лекин, дўстларининг самимий маслаҳатлари, аччиқ танқидий сўзлари буларга кор қилмаган. Мана, оқибатда улар шундай аянчли аҳволга тушиб қолишган. Йиғилганлар бирин-кетин сўзга чиқиб, жамиятимизга доғ тушираётган ичкиликбозлар ҳақида яна нафратланиб гапиришди, қора курсида ўтирганларга танбеҳ беришди.

— Мен, Абдусаттор Самадовни кўпдан бери биламан, — дейди шахсий пенсионер, кекса коммунист Маҳмуд ота Тўраев, — у беш боланинг отаси, ичкиликка ружув қилмасдан аввал одоблилиги, катта-кичикка нисбатан хушмуомалалиги, меҳнатсеварлиги билан ҳаммамизни хурсанд қилар эди. Айниқса, Абдусатторнинг бола-чақасига меҳрибонлигини кўриб қувонардик, биз кексалар. Эндичи, энди у бутунлай бошқа одам бўлиб қолган. У ичишга ўрганди-ю, оиласида барака, ҳузур-ҳаловат йўқолди. Бунинг устига қўни-қўшниларининг ҳам, маҳалланинг ҳам тинчлигини бузадиган бўлиб қолди.

— Тўғри айтасиз, ҳамма бало шунда, — дея ўрнидан турди шахсий пенсионер Акбар ота Мирзаев, — мана, шу ўтирган олти «азамат»нинг ҳозирги аҳволини кўриб ачиняпман. Нега десангиз, айни куч-қувватга тўлиб, тоғни урса талқон қиладиган пайтларида шу ичкиликнинг касофати туфайли касалманд бўлиб қолишса-я... Тўғри, бу ишда бизнинг ҳам озмикўпми айбимиз бор. Негаки улардаги ана шу касалликнинг олдини олиш учун жон-жаҳдимиз билан курашмадик. Бу ишларни милиция ходимларининг зиммасига ташлаб қўйдик.

— Ичкиликбозлик баъзи ёшларимизни тўғри йўлдан оздириб, ножўя ишларга бошлаяпти. Бунинг оқибатида айрим кўнгилсиз воқеалар содир бўлмоқда, — дейди йиғилганларга мурожаат қилиб, район милиция бўлимининг ходими М. Қурбонов, — бунинг олдини олиш биргина милиция ходимларининг вазифаси бўлмай, балки ҳар бир совет гражданининг бурчидир. Кенг жамоатчилик, ичкиликбозликка қарши курашда бизга яқиндан ёрдам бермоғи лозим.

Очиқ суд мажлисининг қарорига мувофиқ, эскилик сарқитларига берилиб, жамиятимизга доғ тушираётган А. Самадов, Р. Азимов, Ҳ. Раҳимов, Р. Раҳматуллаев, Г. И. Кезин ва З. Абдураҳмоновлар Ўзбекистон ССР Жамоат тартибини сақлаш министрлигининг профилакторийсида олти ой муддат билан мажбурий даволанишга ҳукм қилинди.

Йиғилганлар бу ҳукмни мамнуният билан кутиб олишди ва бу тадбирдан сўнг уларнинг жамиятимизда фойдали кишилар бўлиб қолишларига ишонч билдиришди.

Ф. ҒОИИБОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

ҚАЧОНГАЧА ВАЪДА БЕРАСИЗ?

Высоковольтний кўчасида бу кўпқаватли уйда юзга яқин оила истиқомат қилади. Ўтган йили биз яшаб турган бинонинг ёнига тақаб яна бир катта турар-жой биноси қурилди. Бунинг натижасида биз қатнайдиган асфальт йўл тўсилиб якка кифт билан юрадиган торгина сўқмоқ қолди. Бундан ташқари ҳовлимизга кирадиган бостирмадан ўтган канализация трубалари бузилиб ётибди. Шу йил кўкламда бинонинг кўча томонидаги тротуари ҳам кавланиб телефон кабеллари ўтказилди. Лекин тротуар асл ҳолига келтирилмади. Ана шундай каровсизлик оркасида биз қатнайдиган йўл ва тротуарлар бузилиб ёрилиб ўнқир-чўнқир бўлиб қолган. Қишли-қировли кунлари мактаб ёшдаги болаларимиз, қарияларимиз айниқса қаттиқ қийналиш ган эди. Бунинг устига ҳовлимиздаги столбалар фақат савлат тукиб турибди, электр лампочкалари ёнмайди.

Биз шу бинода яшовчилар номидан 15-уй-жой эксплуатацияси конторасии ва қурилиш монтаж бошқармаси раҳбарларига бир неча бор мурожаат қилдик. Лекин улар ҳамон ваъдадан нарига ўтмай, меҳнаткашларнинг шикоятига жиддий аҳамият беришмаяпти. Агар аҳвол шундайлигича қоладиган бўлса, бу йил ишга, мактабга қатнаш жуда ҳам амри маҳол бўлади.

ЗОБНИН,
ЕҚУБЖОНОВ,
НАУМОВА.

Футбол майдонларида

ФИНАЛГА ЙЎЛЛАНМА

6 октябрда Ашхобод шаҳрида ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Ёшлик» кубоги учун Туркманистон ва Ўзбекистон терма командалари ўртасида навбатдаги учрашув бўлди. Бу ўйин республикамиз ёш футболчиларининг тўла устунлигида ўтди. В. Бектошев, М. Ҳошимов ва А. Шчелачковлар мезбонлар дарвозасига учта тўп киритдилар. Ўзбекистон командаси 3:0 ҳисобида ғолиб чиқди ва 7 та очко билан ўз зонасида биринчи ўринни эгаллади.

Ўзбек футболчилари шу йил 18—29 октябрда зона ғолиблари ўртасида ўтказиладиган финал мусобақаларда қатнашиш ҳуқуқига эга бўлдилар.

ЎЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНАТИДА

Республика стадионларида футбол бўйича Ўзбекистон биринчилиги учун навбатдаги мусобақалар бўлиб ўтди. Термиз спартакчилари ўз майдонларида наманганлик клубдошлари устидан 2:1 ҳисобида ғолиб чиқишди. Тошкентнинг «Сокол» ва «Восток» командалари ўртасидаги матч ҳам худди шундай ҳисобда «Сокол» фойдасига тугади. «Ташкенткабель» ва Олмалиқнинг «Металлург» командалари ўртасидаги ўйин жуда кескин ўтди. Олмалиқ футболчилари дарвозасига киритилган ягона тўп тошкентликларга икки очко келтирди.

34 та очко тўплаган Тошкентнинг «Сокол» командаси турнир жадвалини бошқариб боряпти. Димитров номли колхоз командаси 30 та очко билан иккинчи ўринни эгаллаб турипти, Тошкетнинг «Восток» командаси 28 очкога, Олмалиқнинг «Металлург» командаси 27 очкога, «Ташкенткабель» футболчилари 25 очкога эга.

Яна икки турдан кейин чемпионат байроғи туширилади.

П. КОНОВАЛОВ.

ДУРАНГЛАР ТУРИ

Турнир пешқадамлари Москва торпедочилари ва Киев динамочилари ўтган куни навбатдаги ўйинларни ўтказдилар. «Торпедо» Бокунинг «Нефтяник» командасини қабул қилди ва биринчи даврадаги мағлубият (0:3) ҳиссасини чиқара олмади. Матч 1:1 ҳисобида дуранг бўлиб тугади. Киевнинг «Динамо» командаси ҳам бир очко йўқотди. Улар москвалик клубдошлари билан бўлган матчни 0 : 0 ҳисобида якунлашди. Одессада «Черноморец» билан Тбилиси «Динамо»си ўртасидаги учрашув ҳам дуранг 1 : 1 бўлди. «Зенит» — СКА (Ростов) ўртасидаги ўйинда ҳар иккала команда ҳужумчилари иккитадан тўп киритишди. Фақат Минскнинг «Динамо» футболчилари Кутаисининг «Торпедо»сини 4:0 ҳисобида енгди.

* * *

«А» класси иккинчи лигасининг биринчи финал группасида олдинда бораётган Ереваннинг «Арарат» командаси Қарағанда шаҳрида «Шахтёр» устидан 1:0 ҳисобида ғалаба қозониб 26 та очко билан пешқадамлик қиляпти. Қолган учрашувлар қуйидаги натижалар билан якунланди: «Қайрат — «Уралмаш» — 1 : 1, «Локомотив» (Челябинск) — «Шинник» — 1 : 1, «Волга» — (Горький) — «Даугава» 3 : 0, «Терек» — «Заря» — 3 : 1, «Днепр» — «Авангард» — 1 : 0, «Карпати» — «Молдова» — 1 : 0, «Текстильшчик» — «Жальгирис» — 1 : 1.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

1965 ЙИЛ УЧУН ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ДАВОМ ЭТМОҚДА

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИга обуна бўлишни унутманг

ГАЗЕТАГА ОБУНА «СОЮЗПЕЧАТЬ» НИНГ ҲАММА БЎЛИМЛАРИДА, ПОЧТАЛЬОНЛАР, ФАБРИКА, ЗАВОДЛАР, ҚУРИЛИШЛАР, МУАССАСАЛАР, ОЛИЙ ЎҚУВ ЮРТЛАРИ, ШУНИНГДЕК КОЛХОЗ ВА СОВХОЗЛАРДАГИ ЖАМОАТЧИ ВАКИЛЛАР ТОМОНИДАН ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

ОБУНА БАҲОСИ: 12 ОЙГА — 5 СЎМ 28 ТИЙИН, 6 ОЙГА — 2 СЎМ 64 ТИЙИН, 3 ОЙГА — 1 СЎМ 32 ТИЙИН.

ҲАР ТЎҒРИДА

Англиялик қиз Эн Раустоннинг зап бўйи бор. Энди 19 ёшга кирган бу қиз 2,3 метр келади. У кийдиган пойафзал эса магазинлардан топилмайди. Чунки 52-размерли пойафзални ҳеч учратганмисиз?

Германия Демократик Республикасининг Роотак деган жойида бир бинони ремонт қилишаётганда девор орасига сувоқ ташланган пиво шишаси топилган. Шиша ичидан 1909 йил 15 августда ёзилган хат чиққан. Маълум бўлишича бу хат шу уйни қуришда сувоқчи бўлиб ишлаган бир шахс томонидан ёзилган бўлиб, имзо қўйилмаган. У шундай деб ёзади: «Бир ойдан кейин дунё тугаши ҳаммага маълум-ку, лекин одамлар уй қуриб овора бўлаётгани кишини ажаблантиради».

Таниқли нашриётчи Ситин 1914 йили «Лебедь» прокат гаражидан «Фиаст» маркали енгил автомашина сотиб олади. Унга тахтадан ясалган катта яшик ўрнатади. Лекин шофёрлар учун кабина бўлмаган. Улар ҳар қандай об-ҳаводан кўзойнаклар билан сақланганлар. Мана шу автомашина Москвада биринчи юк автомашинаси ҳисобланган.

Ситин шу машинада босмахонада босилган газета-журналларни вокзал ва киоскаларга ташиган. Кейинчалик у енгил машиналардан яна 4-5 тасини сотиб олиб, юк ташиш учун мослаштирган.

Бошқа савдо фирмаларининг эгалари ҳам Ситиндан ўрнак олиб, енгил автомашиналарни сотиб олиб, юк ташишга мослаштириб фойдаланишган. Шундай қилиб Москвадаги енгил машиналарнинг деярлик ҳаммаси юк машиналарига айлантирилган. Бу машиналар ҳозирги юк автомашиналарига ўхшарди.

«ТЕХНИКА МОЛОДЕЖИ» журналидан.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — Орган Ташкентского обкома, горкома КП Узбекистана, областного и городского Советов депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — 29004. Редактор ўринбосарлари — 25885, 26232. Масъул секретарь — 34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — 31936. Партия турмуши, саноат, транспорт ва қурилиш, ахборот ва спорт бўлимлари — 33786. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — 29040. Совет ишлари, маиший ва шаҳар хўжалиги бўлими — 28761. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 34048. Эълонлар бўлими — 28142. Коммутатор — 30249 дан 30258 гача.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси, Тошкент шаҳри.

Р. 01230. Индекс 64969. Нашр. № 1865.